

Commissie Dierenwelzijn – ethiek en Wetgeving

Houderijrichtlijnen

Cluster 6c

Papegaaien 1.

Geslachten Amazona, Ara, Cyanoramphus
Cyclopsitta, Diopsittaca, Eclectus

2021

Document 2021 DE&W 40

© 2021 [Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers](#)

De NBvV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de teksten van deze monografie of de toepassing van de adviezen.

Printed on demand:

Bondsbureau [Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers](#)

Bergen op Zoom

Op het voorblad: *Cyanoramphus auriceps* – Geelvoorhoofd kakariki

Foto: © Piet Ooijen

Inleiding

Eén van de pijlers van de Missie van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is:
Het bevorderen van een kennis- en informatieoverdracht naar haar leden toe, waardoor zij in staat kunnen zijn hun vogels hobbymatig en duurzaam te houden, met in achtneming van de normen en waarden op het gebied van de gezondheid en het welzijn van hun vogels.

De basiskennis die nodig is op een verantwoorde wijze kooi- en volièrevogels te houden is verwoord in het “Handboek Vogelverzorging” geschreven door de Commissie Dierenwelzijn –ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers.
ISBN 978-90-582129-5-5.

Aanvullend op het Handboek Vogelverzorging zijn en worden voor veel vogelsoorten “Houderijrichtlijnen” geschreven.

Op basis van de praktijkervaringen van fokkers wordt extra aandacht besteed aan de huisvesting- en verzorgingsnormen die specifiek van toepassing zijn voor de beschreven vogelsoort.

Ook het verloop van het broedseizoen wordt beschreven.

De beschreven vogelsoorten zijn opgedeeld in clusters.

Deze indeling is afgeleid van de indeling in groepen zoals die in de avicultuur gebruikt worden.

Iedere cluster is ingericht in een vermelding van de orde, familie, geslacht en soort in een alfabetische volgorde van de wetenschappelijke namen.

In de praktijk is het vaak gewenst dat een vogelliefhebber bij het aanschaffen van een nog niet eerder gehouden vogelsoort, vooraf zo volledig mogelijk wordt geïnformeerd over de specifieke kennis die nodig is om op een verantwoorde wijze de vogelsoort te houden en of er mee te fokken.

Een houderijrichtlijn is hiervoor een goede informatiebron.

Alle verschenen houderijrichtlijnen zijn opgedeeld in clusters, beschikbaar op de website van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers. www.nbv.nl

Onlosmakelijk verbonden met houderijrichtlijnen zijn huisvestingsrichtlijnen.

In bijlage A is een huisvestingsmatrix opgenomen voor vogelsoorten die behoren tot Cluster 6c.

Voorjaar 2020

Gereviseerd augustus 2021

Commissie Dierenwelzijn,-ethiek & Wetgeving NBvV

Afdeling Educatie en kennisoverdracht.

Henk van der Wal

Jan de Bruine

Inhoudsopgave cluster 6c Papegaaien

Orde: Psittaciformes

Algemene houderijrichtlijn voor Papegaaien en Parkieten 5

Familie: Psittacidae

Geslacht Amazona

Amazona autumnalis lilacina	Ecuador amazone	12
Amazona brasiliensis	Roodstaart amazone	19
Amazona collaria	Geelsnavelamazone	26
Amazona dufresniana	Blauwwangamazone	33
Amazona finschi	Finch amazone	40
Amazona tucumana	Tucuman amazone	47
Amazona ventralis	Hispaniola amazone	54
Amazona xanholona	Geelteugelamazone	61

Geslacht Ara

Ara ararauna	Blauwgele ara	68
Ara chloropterus	Groenvleugel ara	75

Geslacht Cyanoramphus

Cyanoramphus auriceps	Geelvoorhoofd kakariki	82
Cyanoramphus novaezelandiae	Roodvoorhoofd kakariki	89

Geslacht Cyclopsitta

Cyclopsitta diopthalma	Dubbeloog vijgpapegaai	96
------------------------	------------------------	----

Geslacht Diopsittaca

Diopsittaca nobilis	Hahn's dwergara	103
---------------------	-----------------	-----

Geslacht Eclectus

Eclectus roratus polychloros	Nw Guinea edelpapegaai	110
------------------------------	------------------------	-----

Bijlage A:

Huisvestingsmatrix voor vogelsoorten, opgenomen in cluster 6c	117
--	-----

Algemene Houderijrichtlijn

Papegaaien deel 1

Cluster 6c

Doel van de algemene houderijrichtlijn voor Papegaaien.

Het doel van deze algemene houderijrichtlijn is het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met deze groep vogels die wordt gerekend tot de volière- en kooivogels. Dit vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze groep vogels gewaarborgd is als zij in een beschermde omgeving en een gecontroleerd milieu worden gehouden.

Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het soort eigen gedrag, het in stand houden van een goede welzijn en gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Verklaring NBvV code.

De gebruikte code is opgebouwd op basis van het NBvV vraagprogramma 2020 t/m 2024. De lettercode, b.v. L, heeft betrekking op de sectie waarin de vogelsoort is ingedeeld. De dan volgende cijfercode geeft met de eerste twee cijfers aan in welke groep de vogel is ingedeeld en de dan volgende cijfers geven aan wat het volgnummer in de groep is. Soms zijn de man en de pop in opeenvolgende volgnummers aangegeven.

Soortspecifieke houderijrichtlijnen.

Naast deze algemene houderijrichtlijn zijn voor meerdere soorten afzonderlijke houderijrichtlijnen geschreven.

Deze zijn verzameld in het document Houderijrichtlijnen Cluster 6c t/m 6 e. Documentnummer 2020 DE&W 40 t/m 2020 DE&W 42.

Taxonomie

In onderstaand overzicht zijn alleen de families en geslachten opgenomen van aantoonbaar in Nederland gehouden vogels waarvoor houderijrichtlijnen beschikbaar zijn en die behoren tot de Orde Psittaciformes, Familie Psittacidae, Geslachten Amazona, Ara, Cyanoramphus, Cyclopsitta, Diopsittaca en Eclectus.

Familie	Geslacht	Soorten
Psittacidae	Amazona	6 soorten
	Ara	2 soorten
	Cyanoramphus	2 soorten
	Cyclopsitta	1 soort
	Diopsittaca	1 soort
	Eclectus	1 soort

Land van herkomst

Papegaaien komen voor in verschillende tropische gebieden.

De landen van herkomst zijn in de houderijrichtlijnen per soort omschreven.

Oorspronkelijke biotoop.

Laag gelegen bossen, langs rivieren en waterbronnen, kokosnoot plantages en open vlakten met eucalyptusbomen.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoorten is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

Papegaaien zijn geplaatst of op de CITES appendix I en de Europese soortenlijst A, of op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B.

In de afzonderlijke houderijrichtlijnen van de soorten is dit nader aangegeven.

Status IUCN Red List

De status op de IUCN Red List of Threatened Species geeft de mate van bedreiging op het voortbestaan van een vogelsoort aan. De gradaties die daarbij worden onderscheiden zijn uitgestorven (EX), uitgestorven in het wild (EW), kritiek = ernstig bedreigd (CR), bedreigd (EN), kwetsbaar (VU), gevoelig (NT), van bescherming afhankelijk (CD), niet bedreigd = veilig (LC).

Het is sterk afhankelijk van de soort welke gradatie van toepassing is.

De van toepassing zijnde status moet per soort vastgesteld worden en staat vermeld op de houderijrichtlijn van een beschreven soort.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte voliëre- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Als vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, het groot brengen van de nakomelingen, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale¹ gedragingen van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Papegaai lang, in een goede gezondheid verkeren.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Omdat de vogels veel op de rond scharrelen verdient het aanbeveling ze jaarlijks een of twee ontwormingskuren te geven.

De poppen kunnen last krijgen van vetgezwollen (lipoma) door zwaarlijvigheid.

Huisvesting

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Papegaaien.

Papegaaien kunnen goed in een binnen volière worden gehouden met een open verbinding naar een buitenvolière. Deze buitenvolière heeft bij voorkeur een afmeting van 400x200x200 (lxbxh)

De lengte van de volière is het belangrijkste. De binnenvolière voor een koppel kan 200x100x100 cm. zijn.

Worden vogels binnen gehouden in een vlucht dat moeten voorzieningen worden getroffen voor een goede beluchting waardoor de kwaliteit van de lucht zo optimaal mogelijk is.

De luchtvochtigheid is bij voorkeur gelijk aan de buitenlucht en zal gemiddeld zo'n 40 – 70% bedragen.

Het aantal lichturen binnen heeft een goede uitwerking op de ontwikkeling van de vogels.

Zeker tijdens het broedseizoen zijn de vogels 12 tot 14 lichturen nodig.

Dit aantal uren moet voor het broedseizoen al worden opgebouwd om de vogels in een optimale broedconditie te krijgen.

Buiten het broedseizoen volstaat zeker bij het houden in een volière het natuurlijke dagritme aan lichturen. In de binnenkooi of binnenvolière moet het aantal lichturen ook in de winter bij voorkeur minimaal 12 zijn.

¹ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

De Papegaaien moeten in de winter vorstvrij en tochtvrij kunnen overnachten in de binnenvolière.

Toch komt het voor dat de vogels er voor kiezen om ook in de winter buiten te vertoeven terwijl ze ook binnen zouden kunnen zitten.

Sociaal en soortspecifiek gedrag

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Papegaaien is aanvullend onderstaand van toepassing:

Papegaaien zijn vooral in het broedseizoen erg territoriaal. Meerdere koppels in dezelfde vlucht kan alleen als de ruimte groot genoeg is. Tijdens het opgroeien van de jongen kan de man agressief worden naar de vooral jonge mannetjes.

De vogel is intelligent als het gehouden wordt als gezelschapsdier. Het is een luidruchtige papegaaï.

Door de krachtige snavel is het vereist dat de volièr van metaal wordt gemaakt en voorzien van zwaar gaas.

Het fokken

Papegaaï mannen zijn vanaf het derde jaar broedrijp. De poppen al vanaf het tweede jaar. Ervaren fokkers gebruiken vogels van tenminste vier jaar oud. Een eenmaal ontstaan koppel blijft de rest van hun leven bij elkaar.

Het broedseizoen loopt als ze buiten worden gehouden vanaf de maand maart.

Papegaaïen zijn holtebroeders en dienen als nestkast te beschikken over een broedblok van 30 x 30 x 60 – 100 cm. cm, met een invlieggat van 10 – 15 cm. cm. Dit broedblok kan gemaakt zijn van 18 mm multiplex. Door deze dikte ontstaat een isolerende laag. Ook kan een uitgeholde boomstam als nest dienen. Aanbevolen wordt het aanbrengen van twee invliegopeningen. Ook kan de bovenzijde open gelaten worden.

De vogels maken zelf een nest. Onder in het broedblok kan een plaatje gelegd worden met een komvormige uitholling. Als nestmateriaal wordt een laagje houtkrullen van 5 cm. dikte gebruikt.

Gedurende de opfoktijd van de jongen kan dit een aantal keren worden verschoond.

Ook gebruiken de vogels eucalyptus bladeren, laurierbladeren, naalden van de grove den en houtmoolm als bodembedekker. Deze knagen ze zelf af van de binnenkant van het broedblok.

Per broedseizoen wordt één broedronde gehouden. In sommige gevallen twee.

In een broedronde worden 2 tot 5 eieren gelegd.

Bij deze soort broeden beide ouders soms de eieren uit.

De broedtijd bedraagt 23 tot 24 dagen. De ouders brengen zelf hun jongen groot die alle goed door de jeugdri komen en uitgroeien tot volwassen dieren.

Voeding, drinken en badwater

Papegaaïen zijn zaadeters.

Zij worden gevoerd met een zaadmengsel voor parkieten zonder dat hieraan zonnebloempitten zijn toegevoegd. Op deze wijze kan vervetting worden voorkomen.

De vogels kunnen ook gevoerd worden met pellets.

De vogels zijn dol op het knagen aan takken met bladeren. Deze moeten steeds beschikbaar zijn.

Papegaaïen eten ook graag fruit, bessen, (gebroken) noten, wortels en jonge scheuten van planten en gekiemde zaden.

Ook kunnen hiervoor pellets worden gegeven die vers fruit e.d. kunnen vervangen.

Naast een goed zaadmengsel kan standaard fabriekseivoer aangevuld met voedingssupplementen als spirula, probiatica, Aves opfok en stuifmeelkorrels worden verstrekt.

In het broedseizoen wordt het voedselaanbod uitgebreid met insecten en of insectenpaté

De vogels krijgen zeker om de twee dagen vers schoon drinkwater.

Ze baden niet graag in badschalen. Een douche of regenbui stellen ze meer op prijs.

Een regenbui kan kunstmatig worden nagebootst.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Papegaaien die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De Papegaai wordt tijdens een tijdelijke tentoonstelling afhankelijk van de grootte ondergebracht in een kleine kistkooi of in een volière. In de afzonderlijke houderijrichtlijnen wordt per soort aangegeven wat de geadviseerde tentoonstellingskooi is.

Identificatie en registratie.

Vogelsoorten die geplaatst zijn op de CITES appendix I en de EU bijlage A moeten voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring waarop vermeld staat: de bond die de ring heeft afgegeven, het jaar waarin deze is afgegeven, de code NL, de ringdiameter, het kweeknummer van de fokker en het volgnummer. Daarnaast is een dergelijke ring voorzien van een breukzone.

Bij beschadiging van de ring door b.v. oprekken, zal de ring breken en onbruikbaar worden. Belangrijk is dat de juiste ringmaat is gebruikt.

De voorgeschreven ringdiameter is op de afzonderlijke houderijrichtlijnen voor iedere soort

Deze ringen moeten afzonderlijk worden besteld bij de NBvV

Er dient een administratie bijgehouden te worden waaruit blijkt aan wie een dergelijke ring is afgegeven.

Zolang de jonge vogels in uw bezit blijven, op het adres dat gelijk is aan die van de ouderdieren (die immers een EG-certificaat hebben) is een EG-certificaat voor die jongen nog niet noodzakelijk.

Zodra de jonge vogels van eigenaar wisselen dient u digitaal een EG-certificaat voor iedere vogel aan te vragen. Alleen als het EG-certificaat in uw bezit is mag de vogel het adres verlaten.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten omgehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is erop gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is op de afzonderlijke houderijrichtlijnen voor iedere soort vermeld.

De houder van een ongeringde vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen.
De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Papegaaien niet verplicht.

Aankoop en verkoop.

De aanschaf van een Papegaai als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.
Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Voor overdracht (verkoop) en het vervoer van vogelsoorten die voorkomen op bijlage A heeft de vogelliefhebber per vogel een EG certificaat nodig.
Dit EG certificaat kan digitaal worden aangevraagd via de site van de DR-Loket van het Ministerie van Economische Zaken.
Indien de mogelijkheid om dit digitaal te doen niet voorhanden is, kan een papieren formulier worden aangevraagd.
Een EG-certificaat wordt niet kosteloos verstrekt.

Omdat veel Papegaaien geplaatst zijn op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere van deze verkochte vogels een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.
Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.
Wenselijk is om naast een controle op de sekse van de dieren, ook op ziektes te laten controleren door middel van een bloedafname.
De vogels laten testen op o.a. PBFD, PDD, Polyoma en Chlamydia.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Papegaai is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Een beet van een kaketoer is pijnlijker dan die van een papegaai of parkiet.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of de meeste Papegaaien enige kans van overleving hebben. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Bovendien is het twijfelachtig of een Papegaai gedurende de winterperiode in zijn eigen levensonderhoud kan voorzien.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, –ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze algemene houderijrichtlijn opgesteld.

Literatuur

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Prof. dr. Thijs Vriens *de Encyclopedie van grote papegaaien*, serie Over Dieren, Uitg. Welzo Media Producties, Warffum, 2002, ISBN 905821155X

Links.

www.abc.lynxeds.com

www.dagboek.akala.nl

www.vogelindex.nl

www.akala.nl

www.caroona.creek.nl

Specifieke houderijrichtlijn Ecuador amazone

2021, versie 1.2

NBvV code L. 32.006.013

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiaachtigen
Familie: Psittacidae
Geslacht: Amazona

Soort: **Amazona autumnalis lilacina**

Soorten/ondersoorten:

De Ecuador amazone is een ondersoort van de Geelwangamazone.

Land van herkomst:

De landen van herkomst zijn Belize, Colombia, Costa Rica, Guatemala, Honduras, Mexico, Nicaragua, Panama, Venezuela, Bolivia.

Oorspronkelijk biotoop:

Beboste gebieden van vochtige laaglanden, ook droge savannegebieden.

Beschrijving vogel:

De Ecuador amazone is 34 cm. groot.

Het onderscheid tussen een man en pop is met het oog niet of nauwelijks waarneembaar.

Het verdient aanbeveling daartoe een endoscopisch onderzoek te laten uitvoeren.

De algemene lichaamskleur is groen.

De snavel is zwart. De naakte oogring is wit. De iris van het oog is oranje, de pupil is zwart.

Het voorhoofd en de teugel zijn rood. Deze rode kleur is wat matter dan die van de nominaatvorm.

Het rood loopt door tot achter het oog. De wangen zijn geelgroen. De bovenzijde van de wangen en de oorstreek is geel.

De bevedering van de kop en nek is groen-lila achtig.

De vleugel armpennen zijn groen, naar de punt toe donkerblauw. Op de vleugels bevinden zich rode vleugelspiegels die gevormd worden door de vijf buitenste armpennen.

De staart is overwegend groen met een geelgroene punt. De buitenste staartpennen hebben een blauwe vlag.

De poten zijn grijs.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapdier, blz. 43;

- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Ecuador amazone is geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B.

In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES verordening.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Ecuador amazone** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk en normaal gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen² van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

² Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Ecuador amazone lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Ecuador amazone.

Amazonepapegaaien kunnen worden onder gebracht in vluchten welke opgesteld staan in de buitenlucht.

Deze vluchten zijn bij voorkeur 200 x 75 x 200 cm hoog.

In een vlucht wordt één koppel vogels ondergebracht en zijn geen andere vogelsoorten aanwezig.

Zo worden mogelijke problemen van agressie naar andere soorten voorkomen. Vooral in het broedseizoen kunnen ze agressief zijn t.o.v. partners.

Iedere vlucht moet voorzien zijn van een vorstvrij nachthok. Zo nodig moet dit nachthok voorzien zijn van verwarming.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Ecuador amazone is aanvullend onderstaand van toepassing:

Amazonepapegaaien zijn papegaaien die veel klauteren en klimmen. Zitstokken dienen van verschillende vorm en diameter te zijn. Hiermee wordt voorkomen dat er vergroeiingen aan de poten ontstaan. Daarnaast moeten de stokken zo geplaatst worden dat de uitwerpselen van de vogels niet het voer en drinkwater vervuilen.

De vlucht kan verrijkt worden met touwen, takken en foerageermateriaal. Vooral dunne takken van fruitbomen en wilgen gaan niet alleen de verveling tegen, maar zijn ook een belangrijke aanvulling op het voedselaanbod.

Het fokken met de Ecuador amazone.

De Ecuador amazone's zijn in het 5^e jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint eind maart begin april. De vogels doen 1 broedronde per seizoen. Amazonepapegaaien zijn holtebroeders en dienen als nestkast te beschikken over een broedblok van 25 x 25 x 60 cm, met een invlieggat van 8 cm.

Afhankelijk van de grootte van de vogel heeft deze een langer nestblok nodig bij gelijkblijvende afmetingen.

Er worden drie tot vier eieren gelegd die door de pop zelf worden uitgebroed.

De broedtijd is gemiddeld 27 dagen. Het uitkomstpercentage is 75%

De jongen worden door de ouders zelf gevoerd.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer. In deze periode zijn de soortkenmerken nog niet zichtbaar.

Na 85 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Uit praktijkervaringen blijkt dat dit aantal dagen veel te kort is voor deze vogels. Ze moeten meer tijd krijgen om zich te socialiseren en zouden op een leeftijd van vijf maanden volledig zelfstandig zijn.

Inventarisatie fokverslagen.

Tijdschrift Parkieten Sociëteit, 1989, no. 7/8, blz. 227 e.v.

Tijdschrift Parkieten Sociëteit, 1996, no. 3, blz. 130 e.v.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, juli 2008, blz. 248.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Amazone's zijn zaad- en vruchteneters.

Voor deze vogels worden door de diverse voerfabrikanten van zaadmengsel een afzonderlijk zaadmengsel samengesteld dat zich kenmerkt door een licht mengsel van zaden waardoor het vetgehalte later is dan gangbare zaadmengsel voor papegaaien.

In het broedseizoen kan het vetgehalte iets worden verhoogd door toevoeging van zonnebloempitten.

Het zaadmengsel wordt aangevuld met eivoer, kiemzaad, fruit en groenvoer.

Voor papegaaien is fabrieksmatige eivoer beschikbaar met een grove structuur en verrijkt met gedroogde insecten, gedroogde garnalen, rozenbottels, lijsterbessen en rozijnen.

Naast grit en kiezel wordt avi terra = bodemmineralen toegevoegd aan het voedsel aanbod.

Amazone's hebben een lagere vochtopname dan zangvogels. Toch moet ook aan deze vogelsoorten vers drinkwater aangeboden worden. Bij toevoeging van vitamines aan het drinkwater moet de hoeveelheid drinkwater verdubbeld worden.

De vogels baden niet graag in open schalen. Ze kunnen dagelijks met een sproeier nat gespoten worden. Ook een fikse regenbui is een probaat middel.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Ecuador amazone's die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Amazone's worden ondergebracht in een tentoonstellingsvolière.

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten om gehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien worden van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 10 mm.

De houder van een ongeringde vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Ecuador amazone niet verplicht.

Aankoop en Verkoop.

De aanschaf van Ecuador amazone's als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Ecuador amazone geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Wenselijk is ook om naast een controle op de sekse van de dieren, ook op ziektes te laten controleren door middel van een bloedafname.

De vogels laten testen op o.a. PBFD, PDD, Polyoma en Chlamydia.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Ecuador amazone is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Bedenk daarbij wel dat in de broedtijd ook bij rustige vogels het contact tot een minimum moet worden beperkt, zeker waar het gaat om controle in het broedblok. Niet alleen de fokker kan verwond raken maar ook de pop en de jongen kunnen worden mishandeld of gedood.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Ecuador amazone's enige kans van overleving hebben. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door Bernhard Leuving, fokker van Amazonepapegaaien.

Literatuur .

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Diergeneeskundig memorandum, Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Josep de Hoy, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links.

BirdLife International 2014. *Amazona autumnalis*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

www.voren.com/articles

www.papegaaien.net

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Roodstaartamazone

2021, versie 1.2

NBvW code L. 32. 006.025

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiaachtigen
Familie: Psittacidae
Geslacht: Amazona

Soort: **Amazona brasiliensis**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn geen ondersoorten

Land van herkomst:

Het land van herkomst is Bonaire, St. Eustatius, Saba, Venezuela, Bolivia en het zuidoosten van Brasilië.

Oorspronkelijk biotoop:

Lage kustgebieden, vochtige bossen, moerassen, mangrove bossen, maar altijd in de buurt van vers zoet water.

Beschrijving vogel:

De Roodstaartamazone is 35 cm. groot.

Het onderscheid tussen een man en pop is niet of nauwelijks waarneembaar. Het verdient aanbeveling daartoe een endoscopisch onderzoek te laten uitvoeren.

De algemene lichaamskleur is groen.

De snavel is hoornkleurig met grijs. De naakte oogring is grijs. De iris van het oog is oranje-rood, de pupil is zwart.

Het voorhoofd is rood. De wangen zijn geelblauw, paarsachtig. De oorstreek is mat violet blauw.

De kop en nekbevedering is rozerood met vaag lila omzoomde veren.

De keel is geelblauw, paarsachtig. De borst en buik zijn lichtgroen.

De vleugels zijn groen met een rode rand. De vleugelslagpennen zijn groen met aan de punten een donker blauwe kleur.

De staart is groen met een groengele punt.

De buitenste staartpennen hebben een brede rode band met een blauwe buitenvlag.

De poten zijn grijs.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en

- zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Roodstaartamazone is geplaatst op de CITES appendix I en de Europese soortenlijst bijlage A

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Vulnerable = kwetsbaar.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Roodstaartamazone** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk en normaal gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen³ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

³ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Gezondheid

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Roodstaartamazone lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Huisvesting

Algemeen

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Roodstaart amazone

Amazonepapegaaien worden onder gebracht in vluchten welke opgesteld staan in de buitenlucht.

Deze vluchten zijn bij voorkeur 200 x 75 x 200 cm hoog.

In een vlucht wordt één koppel vogels ondergebracht en zijn geen andere vogelsoorten aanwezig.

Zo worden mogelijke problemen van agressie naar andere soorten voorkomen. Vooral in het broedseizoen kunnen ze agressief zijn t.o.v. partners.

Iedere vlucht moet voorzien zijn van een vorstvrij nachthok. Zo nodig moet dit nachthok voorzien zijn van verwarming.

Sociaal en soortspecifiek gedrag

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Roodstaartamazone is aanvullend onderstaand van toepassing:

Amazonepapegaaien zijn papegaaien die veel klauteren en klimmen. Zitstokken dienen van verschillende vorm en diameter te zijn. Hiermee wordt voorkomen dat er vergroeiingen aan de poten ontstaan. Daarnaast moeten de stokken zo geplaatst worden dat de uitwerpselen van de vogels niet het voer en drinkwater vervuilen.

De vlucht kan verrijkt worden met touwen, takken en foerageermateriaal. Vooral dunne takken van fruitbomen en wilgen gaan niet alleen de verveling tegen, maar zijn ook een belangrijke aanvulling op het voedselaanbod.

Het fokken met de Roodstaartamazone.

De Roodstaartamazone's zijn in het 5^e jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint eind maart begin april. De vogels doen 1 broedronde per seizoen.

Amazonepapegaaien zijn holtebroeders en dienen als nestkast te beschikken over een broedblok van 35 x 35 x 60 cm, met een invlieggat van 8 cm.

Afhankelijk van de grootte van de vogel heeft deze een langer nestblok nodig bij gelijkblijvende afmetingen.

Er worden drie tot vier eieren gelegd die door de pop zelf worden uitgebroed.

De broedtijd is gemiddeld 27 dagen. Het uitkomstpercentage is 75%

De jongen worden door de ouders zelf gevoerd.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer. In deze periode zijn de soortkenmerken nog niet zichtbaar.

Na 89 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Uit praktijkervaringen blijkt dat dit aantal dagen veel te kort is voor deze vogels. Ze moeten meer tijd krijgen om zich te socialiseren en zouden op een leeftijd van vijf maanden volledig zelfstandig zijn.

Inventarisatie fokverslagen

Er zijn geen fokverslagen aangetroffen.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater

De Amazonepapegaaien zijn zaad- en vruchteneters.

Voor deze vogels worden door de diverse voerfabrikanten van zaadmengsel een afzonderlijk zaadmengsel samengesteld dat zich kenmerkt door een licht mengsel van zaden waardoor het vetgehalte later is dan gangbare zaadmengsel voor papegaaien.

In het broedseizoen kan het vetgehalte iets worden verhoogd door toevoeging van zonnebloempitten.

Het zaadmengsel wordt aangevuld met eivoer, kiemzaad, fruit en groenvoer.

Voor papegaaien is fabrieksmatige eivoer beschikbaar met een grove structuur en verrijkt met gedroogde insecten, gedroogde garnalen, rozenbottels, lijsterbessen en rozijnen.

Naast grit en kiezel wordt avi terra = bodemmineralen toegevoegd aan het voedsel aanbod.

Amazonepapegaaien hebben een lagere vochtopname dan zangvogels. Toch moet ook aan deze vogelsoorten vers drinkwater aangeboden worden. Bij toevoeging van vitamines aan het drinkwater moet de hoeveelheid drinkwater verdubbeld worden.

De vogels baden niet graag in open schalen. Ze kunnen dagelijks met een sproeier nat gespoten worden. Ook een fikse regenbui is een probaat middel.

Overigen

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling

Roodstaartamazone's die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Amazonepapegaaien worden ondergebracht in een tentoonstellingsvolière.

Identificatie en registratie

Vogelsoorten die geplaatst zijn op de CITES appendix I en de EU bijlage A moeten voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring waarop vermeld staat: de bond die de ring heeft afgegeven, het jaar waarin deze is afgegeven, de code NL, de ringdiameter, het kweeknummer van de fokker en het volgnummer. Daarnaast is een dergelijke ring voorzien van een breukzone.

Bij beschadiging van de ring door b.v. oprekken, zal de ring breken en onbruikbaar worden. Belangrijk is dat de juiste ringmaat is gebruikt.

De voorgeschreven ringmaat voor de Roodstaartamazone is 10 mm.

Gespecialiseerde fokkers geven bij herhaling aan dat deze ringmaat uit het oogpunt van dierenwelzijn te klein is en adviseren deze amazonepapegaai te ringen met 12 mm.

Deze ringen moeten afzonderlijk worden besteld bij de NBvV

Er dient een administratie bijgehouden te worden waaruit blijkt aan wie een dergelijke ring is afgegeven.

Zolang de jonge vogels in uw bezit blijven, op het adres dat gelijk is aan die van de ouderdieren (die immers een EG-certificaat hebben) is een EG-certificaat voor die jongen nog niet noodzakelijk.

Zodra de jonge vogels van eigenaar wisselen dient u digitaal een EG-certificaat voor iedere vogel aan te vragen. Alleen als het EG-certificaat in uw bezit is mag de vogel het adres verlaten.

Aankoop en Verkoop

De aanschaf van Roodstaartamazone's als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt. Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Na aankoop van een vogel bij een fokker moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Wenselijk is ook om naast een controle op de sekse van de dieren, ook op ziektes te laten controleren door middel van een bloedafname.

De vogels laten testen op o.a. PBF, PDD, Polyoma en Chlamydia.

Voor overdracht (verkoop) en het vervoer van vogelsoorten die voorkomen op bijlage A heeft de vogelliefhebber per vogel een EG certificaat nodig.

Dit EG certificaat kan digitaal worden aangevraagd via de site van de DR-Loket van het Ministerie van Economische Zaken.

Indien de mogelijkheid om dit digitaal te doen niet voorhanden is, kan een papieren formulier worden aangevraagd.

Een EG-certificaat wordt niet kosteloos verstrekt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE

Bij de Roodstaartamazone is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Bedenk daarbij wel dat in de broedtijd ook bij rustige vogels het contact tot een minimum moet worden beperkt, zeker waar het gaat om controle in het broedblok. Niet alleen de fokker kan verwond raken maar ook de pop en de jongen kunnen worden mishandeld of gedood.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Roodstaartamazone's enige kans van overleving hebben. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, –ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door Bernhard Leuving, fokker van Amazonepapegaaien.

Literatuur .

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Diergeneeskundig memorandum, Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaïen en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Rosemary Low, *Amazon Parrots*, Insignis Publications 2005.

Links

BirdLife International 2014. *Amazona brasiliensis*. The IUCN Red List of Threatened Species.

Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

www.voren.com/articles

www.papegaaïen.net

www.voren.com/articles

www.papegaaïen.net

www.ibc.linxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Geelsnavelamazone

2021, versie 1.2

NBvW code L. 32.006.040

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiachtigen
Familie: Psittacidae
Geslacht: Amazona

Soort: **Amazona collaria**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn binnen deze vogelsoort geen ondersoorten.

Land van herkomst:

Het land van herkomst is het eiland Jamaica.

Oorspronkelijk biotoop:

Op Jamaica komt deze soort vooral voor in natte gebieden, maar ook in het John Crow gebergte.

Beschrijving vogel:

De Geelsnavelamazone is een groene papegaai met een brede korte staart.
De kleur van de bevedering boven de snavel is witachtig.
De kruin op de kop is blauw.
Het oog heeft een witte oogring die naar de oorstreek overgaat in blauw.
Er loopt een roze-rode band vanaf de keel naar de nek. De snavel is geel en hoornkleurig.
De vleugelpennen zijn blauw, de vleugeldek veren groen.
De borst is groen/blauw doorschijnend, de buik is groen/geel doorschijnend.
De staart is kort en breed, de bovenzijde van de staart is groen met groengele punten. De buitenste staartpennen zijn aan de basis rood.
De poten zijn hoornkleurig met zwarte nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Geelsnavelamazone is geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B.

In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES verordening.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Vulnerable = kwetsbaar.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volièr- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volièr- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Geelsnavelamazone** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk en normaal gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volièr- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volièr- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁴ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Geelsnavel amazone lang in een goede gezondheid verkeren.

⁴ Cie DE&W NBvV, Monografie "*Het communiceren met kooi- en volièrevogels*", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

De Geelsnavel amazone is in het bijzonder gevoelig voor het te vet worden (obesitas) en hypovitaminose A, een tekort aan vitamine A wordt veroorzaakt door een te eenzijdige voeding (vitamine A zit niet in zaden).

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Geelsnavel amazone.

Amazone's worden onder gebracht in vluchten welke opgesteld staan in de buitenlucht.

Deze vluchten zijn bij voorkeur 200 x 75 x 200 cm hoog.

In een vlucht wordt één koppel vogels ondergebracht en zijn geen andere vogelsoorten aanwezig.

Zo worden mogelijke problemen van agressie naar andere soorten voorkomen. Vooral in het broedseizoen kunnen ze agressief zijn t.o.v. partners.

Iedere vlucht moet voorzien zijn van een vorstvrij nachthok

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Geelsnavel amazone is aanvullend onderstaand van toepassing:

Amazone's zijn papegaaien die veel klauteren en klimmen. Zitstokken dienen van verschillende vorm en diameter te zijn. Hiermee wordt voorkomen dat er vergroeiingen aan de poten ontstaan. Daarnaast moeten de stokken zo geplaatst worden dat de uitwerpselen van de vogels niet het voer en drinkwater vervuilen.

De vlucht kan verrijkt worden met touwen, takken en foerageermateriaal. Vooral dunne takken van fruitbomen en wilgen gaan niet alleen de verveling tegen, maar zijn ook een belangrijke aanvulling op het voedselaanbod.

Het fokken met de Geelsnavelamazone.

Het onderscheid tussen een man en pop is met het oog niet of nauwelijks waarneembaar.

Het verdient aanbeveling daartoe een endoscopisch onderzoek te laten uitvoeren.

De Geelsnavelamazone's zijn in het 5^e jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint eind maart begin april. De vogels doen 1 broedronde per seizoen.

Amazone's zijn holtebroeders en dienen als nestkast te beschikken over een broedblok van 25 x 25 x 60 cm, met een invlieggat van 8 cm.

Afhankelijk van de grootte van de vogel heeft deze een langer nestblok nodig bij gelijkblijvende afmetingen.

Er worden vier eieren gelegd die door de pop zelf worden uitgebroed.

De broedtijd is gemiddeld 27 dagen. Het uitkomstpercentage is 50%

De jongen worden door de ouders zelf gevoerd.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer. In deze periode zijn de soortkenmerken nog niet zichtbaar.

Na 88 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Uit praktijkervaringen blijkt dat dit aantal dagen veel te kort is voor deze vogels. Ze moeten meer tijd krijgen om zich te socialiseren en zouden op een leeftijd van vijf maanden volledig zelfstandig zijn.

Inventarisatie fokverslagen.

Tijdschrift Parkieten Sociëteit, 1981. No.2, blz. 60 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt

Voeding, drinken en badwater

De Amazone's zijn zaad- en vruchteneters.

Voor deze vogels worden door de diverse voerfabrikanten van zaadmengsel een afzonderlijk zaadmengsel samengesteld dat zich kenmerkt door een licht mengsel van zaden waardoor het vetgehalte later is dan gangbare zaadmengsel voor papegaaien.

In het broedseizoen kan het vetgehalte iets worden verhoogd door toevoeging van zonnebloempitten.

Het zaadmengsel wordt aangevuld met eivoer, kiemzaad, fruit en groenvoer.

Voor papegaaien is fabrieksmatige eivoer beschikbaar met een grove structuur en verrijkt met gedroogde insecten, gedroogde garnalen, rozenbottels, lijsterbessen en rozijnen.

Naast grit en kiezel wordt avi terra = bodemmineralen toegevoegd aan het voedsel aanbod.

Amazone's hebben een lagere vochtopname dan zangvogels. Toch moet ook aan deze vogelsoorten vers drinkwater aangeboden worden. Bij toevoeging van vitamines aan het drinkwater moet de hoeveelheid drinkwater verdubbeld worden.

De vogels baden niet graag in open schalen. Ze kunnen dagelijks met een sproeier nat gespoten worden. Ook een fikse regenbui is een probaat middel.

Overigen

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling

Geelsnavelamazone's die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Amazone's worden ondergebracht in een tentoonstellingsvolière.

Identificatie en registratie

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten omgehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is erop gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volièrès worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 10 mm.

De houder van een ongeringde vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Geelsnavelamazone niet verplicht

Aankoop en Verkoop.

De aanschaf van Geelsnavelamazone's als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt. Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Geelsnavelamazone geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker moet deze tenminste gedurende een periode van zes weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Wenselijk is ook om naast een controle op de sekse van de dieren, ook op ziektes te laten controleren door middel van een bloedafname.

De vogels laten testen op o.a. PBFD, PDD, Polyoma en Chlamydia.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE

Bij de Geelsnavelamazone is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Bedenk daarbij wel dat in de broedtijd ook bij rustige vogels het contact tot een minimum moet worden beperkt, zeker waar het gaat om controle in het broedblok. Niet alleen de fokker kan verwond raken maar ook de pop en de jongen kunnen worden mishandeld of gedood.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Geelsnavelamazone enige kans van overleving hebben. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door Bernhard Leuvering, fokker van Amazone's.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Links.

BirdLife International 2013. *Amazona collaria*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

www.voren.com/articles

www.allevogels.nl

www.papegaaien.net

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke H\houderijrichtlijn Blauwangamazone

2021, versie 1.2

NBV code L. 32. 006.003

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiachtigen
Familie: Psittacidae
Geslacht: Amazona

Soort: **Amazona dufresniana dufresniana**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn geen ondersoorten. In sommige literatuur wordt de Roodkruin amazone als ondersoort genoemd.

Land van herkomst:

De landen van herkomst zijn Frans Guiana, Suriname, Venezuela, Bolivia.

Oorspronkelijk biotoop:

Beboste gebieden van vochtige laaglanden, ook droge savannegebieden.

Beschrijving vogel:

De Blauwangamazone heeft als synoniem: Goudmaskeramazone.

De Blauwangamazone is 34 cm. groot.

Het onderscheid tussen een man en pop is met het oog niet of nauwelijks waarneembaar.

Het verdient aanbeveling daartoe een endoscopisch onderzoek te laten uitvoeren.

De algemene lichaamskleur is groen.

De bovensnavel is hoornkleurig, zwart gerand. De ondersnavel is zwart. De neusgaten zijn oranjegeel. De naakte oogring is grijs. De iris van het oog is oranjerood, de pupil is zwart.

Het voorhoofd is oranjerood. De wangen en de oorstreek zijn violetblauw.

De bevedering van de kop is groen met wat oranjegeel. De nek is groen met donker gerande veren.

De zijanten van de nek zijn wat violetblauw van kleur. De rug is groen met donker gezoomde veren.

De keel is ook violetblauw. De borst en buik zijn groen met een blauwe waas.

De vleugels zijn groen met een groengele omzoming.

De grote vleugelpennen zijn ook groen, de vijf buitenste vleugelpennen zijn geeloranje.

De staart is groen met geelgroene punten. De binnenzijde van de buitenste staartpennen is oranje.

De poten zijn lichtgrijs.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Blauwwangamazone is geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B.

In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES verordeningen.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Near Threatened = gevoelig

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtname van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Blauwwangamazone**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk en normaal gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁵ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en

⁵ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Blauwwangamazone lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Blauwwangamazone.

Amazonepapegaaien worden onder gebracht in vluchten welke opgesteld staan in de buitenlucht.

Deze vluchten zijn bij voorkeur 200 x 75 x 200 cm hoog.

In een vlucht wordt één koppel vogels ondergebracht en zijn geen andere vogelsoorten aanwezig.

Zo worden mogelijke problemen van agressie naar andere soorten voorkomen. Vooral in het broedseizoen kunnen ze agressief zijn t.o.v. partners.

Iedere vlucht moet voorzien zijn van een vorstvrij nachthok. Zo nodig moet dit nachthok voorzien zijn van verwarming.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Blauwwangamazone is aanvullend onderstaand van toepassing:

Amazonepapegaaien zijn papegaaien die veel klauteren en klimmen. Zitstokken dienen van verschillende vorm en diameter te zijn. Hiermee wordt voorkomen dat er vergroeiingen aan de poten ontstaan. Daarnaast moeten de stokken zo geplaatst worden dat de uitwerpselen van de vogels niet het voer en drinkwater vervuilen.

De vlucht kan verrijkt worden met touwen, takken en foerageermateriaal. Vooral dunne takken van fruitbomen en wilgen gaan niet alleen de verveling tegen, maar zijn ook een belangrijke aanvulling op het voedselaanbod.

Het fokken met de Blauwangamazone.

De Blauwangamazone's zijn in het 5^e jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint eind maart begin april. De vogels doen 1 broedronde per seizoen. Amazonepapegaaien zijn holtebroeders en dienen als nestkast te beschikken over een broedblok van 25 x 25 x 60 cm, met een invlieggat van 8 cm.

Afhankelijk van de grootte van de vogel heeft deze een langer nestblok nodig bij gelijkblijvende afmetingen.

Er worden drie tot vier eieren gelegd die door de pop zelf worden uitgebroed.

De broedtijd is gemiddeld 27 dagen. Het uitkomstpercentage is 75%

De jongen worden door de ouders zelf gevoerd.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer. In deze periode zijn de soortkenmerken nog niet zichtbaar.

Na 88 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Uit praktijkervaringen blijkt dat dit aantal dagen veel te kort is voor deze vogels. Ze moeten meer tijd krijgen om zich te socialiseren en zouden op een leeftijd van vijf maanden volledig zelfstandig zijn.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, aug. 1980, blz. 324 e.v.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, juni 1995, blz. 260 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Amazone's zijn zaad- en vruchteneters.

Voor deze vogels worden door de diverse voerfabrikanten van zaadmengsel een afzonderlijk zaadmengsel samengesteld dat zich kenmerkt door een licht mengsel van zaden waardoor het vetgehalte later is dan gangbare zaadmengsel voor papegaaien.

In het broedseizoen kan het vetgehalte iets worden verhoogd door toevoeging van zonnebloempitten.

Het zaadmengsel wordt aangevuld met eivoer, kiemzaad, fruit en groenvoer.

Voor papegaaien is fabrieksmatige eivoer beschikbaar met een grove structuur en verrijkt met gedroogde insecten, gedroogde garnalen, rozenbottels, lijsterbessen en rozijnen.

Naast grit en kiezel wordt avi terra = bodemmineralen toegevoegd aan het voedsel aanbod.

Amazone's hebben een lagere vochtopname dan zangvogels. Toch moet ook aan deze vogelsoorten vers drinkwater aangeboden worden. Bij toevoeging van vitaminen aan het drinkwater moet de hoeveelheid drinkwater verdubbeld worden.

De vogels baden niet graag in open schalen. Ze kunnen dagelijks met een sproeier nat gespoten worden. Ook een fikse regenbui is een probaat middel.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Blauwwangamazone's die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Amazonepapegaaien worden ondergebracht in een tentoonstellingsvolière.

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten om gehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 12 mm.

De houder van een ongeringde vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Blauwwangamazone niet verplicht.

Aankoop en Verkoop.

De aanschaf van Blauwwangamazone's als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt. Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Blauwwangamazone geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Wenselijk is ook om naast een controle op de sekse van de dieren, ook op ziektes te laten controleren door middel van een bloedafname.

De vogels laten testen op o.a. PBFD, PDD, Polyoma en Chlamydia.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Blauwwangamazone is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Bedenk daarbij wel dat in de broedtijd ook bij rustige vogels het contact tot een minimum moet worden beperkt, zeker waar het gaat om controle in het broedblok. Niet alleen de fokker kan verwond raken maar ook de pop en de jongen kunnen worden mishandeld of gedood.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Blauwwangamazone's enige kans van overleving hebben. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door Bernhard Leuversing, fokker van Amazones.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World*,
uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links.

BirdLife International 2012. *Amazona dufresniana*. The IUCN Red List of Threatened Species.

Version 2015.1. <www.iucnredlist.org>.

www.voren.com/articles www.papegaaien.net

www.ibc.lynxeds.com www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Finsch'amazone

2021, versie 1.2

NBvW code L. 32.006.040

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiachtigen
Familie: Psittacidae
Geslacht: Amazona

Soort: **Amazona finschi finschi**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn een ondersoort:
Amazona f. woodi.

Land van herkomst:

Het land van herkomst is Mexico.

Oorspronkelijk biotoop:

Bossen van het berglandschap tot op hoogte van 2500 m.
Ook op graanvelden en in bananenplantages..

Beschrijving vogel:

De Finsch' amazone heeft als synoniem: Lilakroonamazone.

De Finsch' amazone is 33 cm. groot.

Het onderscheid tussen een man en pop is niet of nauwelijks waarneembaar. Het verdient aanbeveling daartoe een endoscopisch onderzoek te laten uitvoeren.

De algemene lichaamskleur is lichtgroen.

De snavel is geelachtig hoornkleurig. De naakte oogring is grijs. De iris van het oog is oranje, de pupil is zwart.

Het voorhoofd, teugels en een gedeelte van de kop is roodbruin. Het achterhoofd, de nek en de zijkanten van de nek zijn hemelsblauw.

De armpennen zijn violetblauw. Een rode vleugelspiegel wordt gevormd door de vijf buitenste armpennen.

De staart is aan de bovenzijde groen met een groengele punt.

De buitenste staartpennen hebben een blauwe buitenvlag.

De poten zijn vleeskleurig.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Finsch' amazone is geplaatst op de CITES appendix I en de Europese soortenlijst bijlage A.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Endangered = bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de voliëre- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtname van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met voliëre- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Finsch' amazone**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk en normaal gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte voliëre- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van voliëre- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁶ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en

⁶ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en voliërevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Finsch' amazone lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van voliëre- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Finsch' amazone.

Amazone's worden onder gebracht in vluchten welke opgesteld staan in de buitenlucht.

Deze vluchten zijn bij voorkeur 200 x 75 x 200 cm hoog.

In een vlucht wordt één koppel vogels ondergebracht en zijn geen andere vogelsoorten aanwezig.

Zo worden mogelijke problemen van agressie naar andere soorten voorkomen. Vooral in het broedseizoen kunnen ze agressief zijn t.o.v. partners.

Iedere vlucht moet voorzien van een vorstvrij nachthok. Zo nodig moet dit nachthok voorzien zijn van verwarming.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Finsch' amazone is aanvullend onderstaand van toepassing:

Amazone's zijn papegaaien die veel klauteren en klimmen. Zitstokken dienen van verschillende vorm en diameter te zijn. Hiermee wordt voorkomen dat er vergroeiingen aan de poten ontstaan. Daarnaast moeten de stokken zo geplaatst worden dat de uitwerpselen van de vogels niet het voer en drinkwater vervuilen.

De vlucht kan verrijkt worden met touwen, takken en foerageermateriaal. Vooral dunne takken van fruitbomen en wilgen gaan niet alleen de verveling tegen, maar zijn ook een belangrijke aanvulling op het voedselaanbod.

Het fokken met de Finsch' amazone.

De Finsch' amazone's zijn in het 5^e jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint eind maart begin april. De vogels doen 1 broedronde per seizoen. Amazonepapegaaien zijn holtebroeders en dienen als nestkast te beschikken over een broedblok van 25 x 25 x 60 cm, met een invlieggat van 8 cm.

Afhankelijk van de grootte van de vogel heeft deze een langer nestblok nodig bij gelijkblijvende afmetingen.

Er worden drie tot vier eieren gelegd die door de pop zelf worden uitgebroed.

De broedtijd is gemiddeld 27 dagen. Het uitkomstpercentage is 75%

De jongen worden door de ouders zelf gevoerd.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer. In deze periode zijn de soortkenmerken nog niet zichtbaar.

Na 89 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Uit praktijkervaringen blijkt dat dit aantal dagen veel te kort is voor deze vogels. Ze moeten meer tijd krijgen om zich te socialiseren en zouden op een leeftijd van vijf maanden volledig zelfstandig zijn.

Inventarisatie fokverslagen

Maandblad Onze Vogels, uit. NBvV, mei 1982, blz. 196

Tijdschrift Parkieten Sociëteit. 1984, no.4, blz 119 e.v.

Tijdschrift Parkieten Sociëteit. 1986, no. 12, blz. 373

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Amazones zijn zaad- en vruchteneters.

Voor deze vogels worden door de diverse voerfabrikanten van zaadmengsel een afzonderlijk zaadmengsel samengesteld dat zich kenmerkt door een licht mengsel van zaden waardoor het vetgehalte later is dan gangbare zaadmengsel voor papegaaien.

In het broedseizoen kan het vetgehalte iets worden verhoogd door toevoeging van zonnebloempitten.

Het zaadmengsel wordt aangevuld met eivoer, kiemzaad, fruit en groenvoer.

Voor papegaaien is fabrieksmatige eivoer beschikbaar met een grove structuur en verrijkt met gedroogde insecten, gedroogde garnalen, rozenbottels, lijsterbessen en rozijnen.

Naast grit en kiezel wordt avi terra = bodemmineralen toegevoegd aan het voedsel aanbod.

Amazone's hebben een lagere vochtopname dan zangvogels. Toch moet ook aan deze vogelsoorten vers drinkwater aangeboden worden. Bij toevoeging van vitamines aan het drinkwater moet de hoeveelheid drinkwater verdubbeld worden.

De vogels baden niet graag in open schalen. Ze kunnen dagelijks met een sproeier nat gespoten worden. Ook een fikse regenbui is een probaat middel.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Finsch' amazone's die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Amazone's worden ondergebracht in een tentoonstellingsvolière.

Identificatie en registratie.

Vogelsoorten die geplaatst zijn op de CITES appendix I en de EU bijlage A moeten voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring waarop vermeld staat: de bond die de ring heeft afgegeven, het jaar waarin deze is afgegeven, de code NL, de ringdiameter, het kweeknummer van de fokker en het volgnummer. Daarnaast is een dergelijke ring voorzien van een breukzone.

Bij beschadiging van de ring door b.v. oprekken, zal de ring breken en onbruikbaar worden. Belangrijk is dat de juiste ringmaat is gebruikt.

De voorgeschreven ringmaat voor de Finsch' amazone is 11 mm.

Deze ringen moeten afzonderlijk worden besteld bij de NBvV

Er dient een administratie bijgehouden te worden waaruit blijkt aan wie een dergelijke ring is afgegeven.

Zolang de jonge vogels in uw bezit blijven, op het adres dat gelijk is aan die van de ouderdieren (die immers een EG-certificaat hebben) is een EG-certificaat voor die jongen nog niet noodzakelijk.

Zodra de jonge vogels van eigenaar wisselen dient u digitaal een EG-certificaat voor iedere vogel aan te vragen. Alleen als het EG-certificaat in uw bezit is mag de vogel het adres verlaten.

Aankoop en Verkoop.

De aanschaf van Finsch' amazone's als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Na aankoop van een vogel bij een fokker moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Wenselijk is ook om naast een controle op de sekse van de dieren, ook op ziektes te laten controleren door middel van een bloedafname.

De vogels laten testen op o.a. PBFD, PDD, Polyoma en Chlamydia.

Voor overdacht (verkoop) en het vervoer van vogelsoorten die voorkomen op bijlage A heeft de vogelliefhebber per vogel een EG certificaat nodig.

Dit EG certificaat kan digitaal worden aangevraagd via de site van de DR-Loket van het Ministerie van Economische Zaken.

Indien de mogelijkheid om dit digitaal te doen niet voorhanden is, kan een papieren formulier worden aangevraagd.

Een EG-certificaat wordt niet kosteloos verstrekt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Finsch'amazone is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Bedenk daarbij wel dat in de broedtijd ook bij rustige vogels het contact tot een minimum moet worden beperkt, zeker waar het gaat om controle in het broedblok. Niet alleen de fokker kan verwond raken maar ook de pop en de jongen kunnen worden mishandeld of gedood.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Finsch' amazone's enige kans van overleving hebben. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door Bernhard Leuversing, fokker van Amazone's.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Diergeneeskundig memorandum, Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Links.

BirdLife International 2014. *Amazona finschi*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

www.voren.com/articles

www.papegaaien.net

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Tucuman amazone

2021, versie 1.2

NBvV code L. 32.006.027

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiachtigen
Familie: Psittacidae
Geslacht: Amazona

Soort: **Amazona tucumana**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn geen ondersoorten.

Land van herkomst:

De landen van herkomst zijn Argentinië en Bolivia

Oorspronkelijk biotoop:

Beboste gebieden van vochtige laaglanden, ook droge savannegebieden.

Beschrijving vogel:

De Tucumanamazone is 31 cm. groot.

Het onderscheid tussen een man en pop is moeilijk waarneembaar.

Het verdient aanbeveling daartoe een endoscopisch onderzoek te laten uitvoeren.

De algemene lichaamskleur is groen. Alle veren m.u.v. de vleugels zijn zwart omzoomd.

De snavel is licht hoornkleurig. De naakte oogring is wit. De iris van het oog is oranjegeel, de pupil is zwart.

Het voorhoofd en een aansluitend deel van de kop is rood.

De dijbevedering is voor een deel oranjegeel.

De vleugels zijn niet omzoomd.

De handpennen zijn groen met een blauwe punt.

De buitenste handpennen hebben een blauwe buitenvlag.

Bij de man zijn zes tot acht handdekveren rood. Bij de pop meestal drie tot vijf, terwijl de rode kleur vaak minder ongelijk en minder intensief van kleuruiting zijn en gele en groene punten laat zien.

De buitenste armpennen hebben een blauwe buitenvlag.

De staart is aan de bovenzijde groen met een groengele punt.

De boven-, en onderstaartdekveren zijn geelgroen.

De poten zijn vleeskleurig.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Tucumanamazone is geplaatst op de CITES appendix I en de Europese soortenlijst bijlage A.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Vulnerable = kwetsbaar.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de voliëre- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtname van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met voliëre- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Tucumanamazone** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk en normaal gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte voliëre- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van voliëre- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁷ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de

⁷ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en voliërevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Tucumanamazone lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Huisvesting

Algemeen

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van voliëre- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Tucumanamazone

Amazonepapegaaien worden onder gebracht in vluchten welke opgesteld staan in de buitenlucht.

Deze vluchten zijn minimaal 200 x 75 x 200 cm hoog.

In een vlucht wordt één koppel vogels ondergebracht en zijn geen andere vogelsoorten aanwezig.

Zo worden mogelijke problemen van agressie naar andere soorten voorkomen. Vooral in het broedseizoen kunnen ze agressief zijn t.o.v. partners.

Iedere vlucht moet voorzien zijn van een vorstvrij nachthok. Zo nodig moet dit nachthok voorzien zijn van verwarming.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Tucumanamazone is aanvullend onderstaand van toepassing:

Amazonepapegaaien zijn papegaaien die veel klauteren en klimmen. Zitstokken dienen van verschillende vorm en diameter te zijn. Hiermee wordt voorkomen dat er vergroeiingen aan de poten ontstaan. Daarnaast moeten de stokken zo geplaatst worden dat de uitwerpselen van de vogels niet het voer en drinkwater vervuilen.

De vlucht kan verrijkt worden met touwen, takken en foerageermateriaal. Vooral dunne takken van fruitbomen en wilgen gaan niet alleen de verveling tegen, maar zijn ook een belangrijke aanvulling op het voedselaanbod.

Het fokken met de Tucumanamazone.

De Tucumanamazone's zijn in het 5^e jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint eind maart begin april. De vogels doen 1 broedronde per seizoen. Amazonepapegaaien zijn holtebroeders en dienen als nestkast te beschikken over een broedblok van 25 x 25 x 60 cm, met een invlieggat van 8 cm.

Afhankelijk van de grootte van de vogel heeft deze een langer nestblok nodig bij gelijkblijvende afmetingen.

Er worden drie tot vier eieren gelegd die door de pop zelf worden uitgebroed.

De broedtijd is gemiddeld 27 dagen. Het uitkomstpercentage is 75%

De jongen worden door de ouders zelf gevoerd.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer. In deze periode zijn de soortkenmerken nog niet zichtbaar.

Na 88 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Uit praktijkervaringen blijkt dat dit aantal dagen veel te kort is voor deze vogels. Ze moeten meer tijd krijgen om zich te socialiseren en zouden op een leeftijd van vijf maanden volledig zelfstandig zijn.

Inventarisatie fokverslagen.

Er zijn geen fokverslagen aangetroffen..

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt

Voeding, drinken en badwater.

De Amazonepapegaaien zijn zaad- en vruchteneters.

Voor deze vogels worden door de diverse voerfabrikanten van zaadmengsel een afzonderlijk zaadmengsel samengesteld dat zich kenmerkt door een licht mengsel van zaden waardoor het vetgehalte later is dan gangbare zaadmengsel voor papegaaien.

In het broedseizoen kan het vetgehalte iets worden verhoogd door toevoeging van zonnebloempitten.

Het zaadmengsel wordt aangevuld met eivoer, kiemzaad, fruit en groenvoer.

Voor papegaaien is fabrieksmatige eivoer beschikbaar met een grove structuur en verrijkt met gedroogde insecten, gedroogde garnalen, rozenbottels, lijsterbessen en rozijnen.

Naast grit en kiezel wordt avi terra = bodemmineralen toegevoegd aan het voedsel aanbod.

Amazonepapegaaien hebben een lagere vochtopname dan zangvogels. Toch moet ook aan deze vogelsoorten vers drinkwater aangeboden worden. Bij toevoeging van vitamines aan het drinkwater moet de hoeveelheid drinkwater verdubbeld worden.

De vogels baden niet graag in open schalen. Ze kunnen dagelijks met een sproeier nat gespoten worden. Ook een fikse regenbui is een probaat middel.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Tucumanamazone's die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Amazonepapegaaien worden ondergebracht in een tentoonstellingsvolière.

Identificatie en registratie.

Vogelsoorten die geplaatst zijn op de CITES appendix I en de EU bijlage A moeten voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring waarop vermeld staat: de bond die de ring heeft afgegeven, het jaar waarin deze is afgegeven, de code NL, de ringdiameter, het kweeknummer van de fokker en het volgnummer. Daarnaast is een dergelijke ring voorzien van een breukzone.

Bij beschadiging van de ring door b.v. oprekken, zal de ring breken en onbruikbaar worden. Belangrijk is dat de juiste ringmaat is gebruikt.

De voorgeschreven ringmaat voor de Tucumanamazone is 9 – 9,5 mm.

Deze ringen moeten afzonderlijk worden besteld bij de NBvV

Er dient een administratie bijgehouden te worden waaruit blijkt aan wie een dergelijke ring is afgegeven.

Zolang de jonge vogels in uw bezit blijven, op het adres dat gelijk is aan die van de ouderdieren (die immers een EG-certificaat hebben) is een EG-certificaat voor die jongen nog niet noodzakelijk.

Zodra de jonge vogels van eigenaar wisselen dient u digitaal een EG-certificaat voor iedere vogel aan te vragen. Alleen als het EG-certificaat in uw bezit is mag de vogel het adres verlaten.

Aankoop en Verkoop.

De aanschaf van Tucumanamazone's als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Na aankoop van een vogel bij een fokker moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Wenselijk is ook om naast een controle op de sekse van de dieren, ook op ziektes te laten controleren door middel van een bloedafname.

De vogels laten testen op o.a. PBFD, PDD, Polyoma en Chlamydia.

Voor overdacht (verkoop) en het vervoer van vogelsoorten die voorkomen op bijlage A heeft de verkopende vogelliefhebber ter afgifte aan de koper per vogel een EG certificaat nodig.

Dit EG certificaat kan digitaal worden aangevraagd via de site van de DR-Loket van het Ministerie van Economische Zaken.

Indien de mogelijkheid om dit digitaal te doen niet voorhanden is, kan een papieren formulier worden aangevraagd.

Een EG-certificaat wordt niet kosteloos verstrekt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE

Bij de Tucumanamazone is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder wordt vastgehouden en onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Bedenk daarbij wel dat in de broedtijd ook bij rustige vogels het contact tot een minimum moet worden beperkt, zeker waar het gaat om controle in het broedblok. Niet alleen de fokker kan verwond raken maar ook de pop en de jongen kunnen worden mishandeld of gedood.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Tucumanamazone's enige kans van overleving hebben. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door Bernhard Leuving, fokker van Amazonepapegaaien en lid van de NBvV.

Literatuur

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2

Joseph M. Fenschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links

BirdLife International. 2016. *Amazona tucumana*. The IUCN Red List of Threatened Species 2016: e.T22686246A93104452. [www.iucn](http://www.iucn.org)

www.voren.com/articles

www.papegaaien.net

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke Houderijrichtlijn

Hispaniola amazone

2021, versie 1.2

NBvV code: L 32.006 015

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiachtigen
Familie: Psittacidae
Geslacht: Amazona

Afbeelding

zie NBvV Vogelindex

Soort: **Amazona ventralis**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn geen ondersoorten.

Land van herkomst:

De landen van herkomst zijn Haiti, Dominicaanse Republiek.

Oorspronkelijk biotoop:

Beboste gebieden van vochtige laaglanden, fruitgebieden, landbouwgronden en ook droge savannegebieden.

Beschrijving vogel:

De Hispaniola amazone is 28 cm. groot.

Het onderscheid tussen een man en pop is met het oog niet of nauwelijks waarneembaar.

Het verdient aanbeveling daartoe een endoscopisch onderzoek te laten uitvoeren.

De algemene lichaamskleur is groen. Alle veren zijn zwart omzoomd.

De snavel is hoornkleurig. De naakte oogring is wit. De iris van het oog is bruin, de pupil is zwart.

Het voorhoofd en de teugels zijn wit.. De kop en wangen zijn matblauw, de oorstreek is zwart.

De kin is rozerood. De buik is bruinachtig.

De hand dekveren en handpennen zijn blauw. Ook de armpennen en de grote vleugel dekveren zijn blauw, waarbij de buitenvlaggen groen gezoomd zijn.

De staart is groen met een gele punt. De Buitenste staartpennen zijn aan de basis rood. De onderstaart dekveren zijn geelgroen.

De poten zijn bruin..

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;

- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Hispaniola amazone is geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B.

In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES verordening.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Vulnerable = kwetsbaar

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Hispaniola amazone** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van deze natuurlijke gedragingen van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Hispaniola amazone lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingseisen voor de Hispaniola amazone.

Amazonepapegaaien worden onder gebracht in vluchten welke opgesteld staan in de buitenlucht.

Deze vluchten zijn minimaal 175 x 75 x 200 cm hoog.

In een vlucht wordt één koppel vogels ondergebracht en zijn geen andere vogelsoorten aanwezig.

Zo worden mogelijke problemen van agressie naar andere soorten voorkomen. Vooral in het broedseizoen kunnen ze agressief zijn t.o.v. partners.

Iedere vlucht moet voorzien zijn van een vorstvrij nachthok. Zo nodig moet dit nachthok voorzien zijn van verwarming.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Hispaniola amazone is aanvullend onderstaand van toepassing:

Amazone's zijn papegaaien die veel klauteren en klimmen. Zitstokken dienen van verschillende vorm en diameter te zijn. Hiermee wordt voorkomen dat er vergroeiingen aan de poten ontstaan. Daarnaast moeten de stokken zo geplaatst worden dat de uitwerpselen van de vogels niet het voer en drinkwater vervuilen.

De vlucht kan verrijkt worden met touwen, takken en foerageermateriaal. Vooral dunne takken van fruitbomen en wilgen gaan niet alleen de verveling tegen, maar zijn ook een belangrijke aanvulling op het voedselaanbod.

Het fokken met de Hispaniola amazone.

De Hispaniola amazone's zijn in het 5^e jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint eind maart begin april. De vogels doen 1 broedronde per seizoen. Amazone's zijn holtebroeders en dienen als nestkast te beschikken over een broedblok van 25 x 25 x 60 cm, met een invlieggat van 8 cm.

Afhankelijk van de grootte van de vogel heeft deze een langer nestblok nodig bij gelijkblijvende afmetingen.

Er worden drie tot vier eieren gelegd die door de pop zelf worden uitgebroed.

De broedtijd is gemiddeld 27-28 dagen. Het uitkomstpercentage is 75%

De jongen worden door de ouders zelf gevoerd.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer. In deze periode zijn de soortkenmerken nog niet zichtbaar.

Na 88 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Uit praktijkervaringen blijkt dat dit aantal dagen veel te kort is voor deze vogels. Ze moeten meer tijd krijgen om zich te socialiseren en zouden op een leeftijd van vijf maanden volledig zelfstandig zijn.

Inventarisatie fokverslagen.

Er zijn geen fokverslagen aangetroffen.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Amazone's zijn zaad- en vruchteneters.

Voor deze vogels worden door de diverse voerfabrikanten van zaadmengsel een afzonderlijk zaadmengsel samengesteld dat zich kenmerkt door een licht mengsel van zaden waardoor het vetgehalte later is dan gangbare zaadmengsel voor papegaaien.

In het broedseizoen kan het vetgehalte iets worden verhoogd door toevoeging van zonnebloempitten.

Het zaadmengsel wordt aangevuld met eivoer, kiemzaad, fruit en groenvoer.

Voor papegaaien is fabrieksmatige eivoer beschikbaar met een grove structuur en verrijkt met gedroogde insecten, gedroogde garnalen, rozenbottels, lijsterbessen en rozijnen.

Naast grit en kiezel wordt avi terra = bodemmineralen toegevoegd aan het voedsel aanbod.

Amazone's hebben een lagere vochtopname dan zangvogels. Toch moet ook aan deze vogelsoorten vers drinkwater aangeboden worden. Bij toevoeging van vitamines aan het drinkwater moet de hoeveelheid drinkwater verdubbeld worden.

De vogels baden niet graag in open schalen. Ze kunnen dagelijks met een sproeier nat gespoten worden. Ook een fikse regenbui is een probaat middel.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Hispaniola amazone's die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Amazonepapegaaien worden ondergebracht in een tentoonstellingsvolière.

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten omgehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is erop gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien worden van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 9 mm.

De houder van een ongeringde vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Hispaniola amazone niet verplicht.

Aankoop en Verkoop

De aanschaf van Hispaniola amazone's als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt. Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Hispaniola amazone geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Wenselijk is ook om naast een controle op de sekse van de dieren ook op ziektes te laten controleren door middel van een bloedafname.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Hispaniola amazone is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Bedenk daarbij wel dat in de broedtijd ook bij rustige vogels het contact tot een minimum moet worden beperkt, zeker waar het gaat om controle in het broedblok. Niet alleen de fokker kan verwond raken maar ook de pop en de jongen kunnen worden mishandeld of gedood.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren. Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie) Dan is de Wet milieubeheer van toepassing. Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV. De APV regelt het volgende:
(Geluid)hinder door dieren:
Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.
Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Hispaniola amazone's enige kans van overleving hebben. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.
Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebber is deze houderijrichtlijn opgesteld. Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door Bernhard Leuving, fokker van Amazone's.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Josep del Hoyo Andrew Elcott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links.

BirdLife International 2013. *Amazona ventralis*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

www.voren.com/articles

www.papegaaien.net

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke Houderijrichtlijn Geelteugelamazone

2021, versie 1.2
NBvV code: L 32. 006.11

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiachtigen
Familie: Psittacidae
Geslacht: Amazona

Afbeelding

zie NBvV Vogelindex

Soort: **Amazona xantholora**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn geen ondersoorten.

Land van herkomst:

Belize; Guatemala; Honduras; Mexico

Oorspronkelijk biotoop:

Subtropische en tropisch loofbossen, mangroves langs de kust..

Beschrijving vogel:

De Geelteugelamazone heeft als synoniem: Yucatan amazone.

De Geelteugelamazone is 26 cm. groot.

Er is in kleur onderscheid tussen de man en de pop.

De algemene lichaamskleur is groen. Alle veren zijn zwart omzoomd.

De snavel is geel. De naakte oogring is wit. De iris van het oog is bruin, de pupil is zwart.

Het voorhoofd is wit tot crèmewit. De oogteugel is geel. De wenkbrauwstreep is rood en loopt om het oog terug in deze kleur en vormt als het ware een maskertekening. De oorstreek is zwart.

De achterhoofd is groen met een matte blauwe omzoming. De nek, rug en stuit zijn groen met een zwarte omzoming. De bovenstaart dekveren zijn geelgroen.

De keel, borst en buik zijn groen, zwart omzoomd. De onderstaart dekveren zijn groen.

De duimvleugeltjes en de hand dekveren zijn blauw. De vleugeldekveren zijn groen. De buitenste vleugelpennen zijn blauw. De staartpennen zijn groen. De buitenste staartpennen zijn aan de basis rood.

De poten zijn bruin met zwarte nagels.

De pop heeft nauwelijks rood op de kop. In het teugel zijn maar enkele gele veertjes aanwezig.

Het voorhoofd is blauwachtig.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Geelteugelamazone is geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B.

In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES verordening.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern LC = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de voliëre- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met voliëre- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Geelteugelamazone**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte voliëre- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van voliëre- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van deze natuurlijke gedragingen van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Geelteugelamazone lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Geelteugelamazone.

Amazone's worden onder gebracht in meerdere vluchten bij elkaar, welke opgesteld staan in de buitenlucht.

Deze vluchten zijn bijvoorbeeld 330 x 120 x 250 cm hoog.

In een vlucht wordt één koppel vogels ondergebracht en zijn geen andere vogelsoorten aanwezig.

Zo worden mogelijke problemen van agressie naar andere soorten voorkomen. Vooral in het broedseizoen kunnen ze agressief zijn t.o.v. partners.

Iedere vlucht moet voorzien zijn van een vorstvrij nachthok van bijvoorbeeld 120x160x250 cm . Zo nodig moet dit nachthok voorzien zijn van verwarming.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Geelteugelamazone is aanvullend onderstaand van toepassing:

Amazone's zijn papegaaien die veel klauteren en klimmen. Zitstokken dienen van verschillende vorm en diameter te zijn. Hiermee wordt voorkomen dat er vergroeiingen aan de poten ontstaan. Daarnaast moeten de stokken zo geplaatst worden dat de uitwerpselen van de vogels niet het voer en drinkwater vervuilen.

De vlucht kan verrijkt worden met touwen, takken en foerageermateriaal. Vooral dunne takken van fruitbomen en wilgen gaan niet alleen de verveling tegen, maar zijn ook een belangrijke aanvulling op het voedselaanbod.

Het fokken met de Geelteugelamazone.

De Geelteugelamazone's zijn in het 5^e jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint eind maart begin april. De vogels doen 1 broedronde per seizoen.

Amazonepapegaaien zijn holtebroeders en dienen als nestkast te beschikken over een broedblok van 25 x 25 x 60 cm, met een invlieggat van 8 cm.

Afhankelijk van de grootte van de vogel heeft deze een langer nestblok nodig bij gelijkblijvende afmetingen. Ook kan een zelf getimmerd broedblok van het schuine model toegepast worden.

Er worden drie tot vijf eieren gelegd die door de pop zelf worden uitgebroed.

De broedtijd is gemiddeld 27 dagen. Het uitkomstpercentage is 75%

De jongen worden door de ouders zelf gevoerd.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer. In deze periode zijn de soortkenmerken al zichtbaar. Dit hebben ze gemeen met de Amazona albifrons. De jonge vogels laten al de kenmerken van de man en opo zien. De jonge mannen hebben meer dan drie rode duimveren aan de vleugel.

Na 83 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Uit praktijkervaringen blijkt dat dit aantal dagen veel te kort is voor deze vogels. Ze moeten meer tijd krijgen om zich te socialiseren en zouden op een leeftijd van vijf maanden volledig zelfstandig zijn.

Inventarisatie fokverslagen.

Er zijn geen fokverslagen aangetroffen..

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Amazone's zijn zaad- en vruchteneters.

Voor deze vogels worden door de diverse voerfabrikanten van zaadmengsel een afzonderlijk zaadmengsel samengesteld dat zich kenmerkt door een licht mengsel van zaden waardoor het vetgehalte later is dan gangbare zaadmengsel voor papegaaien.

In het broedseizoen kan het vetgehalte iets worden verhoogd door toevoeging van zonnebloempitten.

Het zaadmengsel wordt aangevuld met eivoer, kiemzaad, fruit en groenvoer.

Voor papegaaien is fabrieksmatige eivoer beschikbaar o.a. Kaspers en orlux, met een grove structuur en verrijkt met gedroogde insecten, gedroogde garnalen, rozenbottels, lijsterbessen en rozijnen.

Een maal per week kan fruit met zachtvoer en biggenkompost als mengsel worden gegeven. Dit bevat een rijke schakering aan o.a. mineralen.

Naast grit en kiezel wordt avi terra = bodemmineralen toegevoegd aan het voedsel aanbod.

Amazone's hebben een lagere vochtopname dan zangvogels. Toch moet ook aan deze vogelsoorten vers drinkwater aangeboden worden. Bij toevoeging van vitamines aan het drinkwater moet de hoeveelheid drinkwater verdubbeld worden.

De vogels baden niet graag in open schalen. Ze kunnen dagelijks met een sproeier nat gespoten worden. Ook een fikse regenbui is een probaat middel.

Een regenbui kan goed nagebootst worden door het aanbrengen van een sproeiinstallatie.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Geelteugelamazone's die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Amazone's worden ondergebracht in een tentoonstellingsvolière.

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten om gehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 10 mm.

De houder van een ongeringde vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Geelteugelamazone niet verplicht.

Aankoop en Verkoop.

De aanschaf van Geelteugelamazone's als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt. Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Geelteugelamazone geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Wenselijk is ook om naast een controle op de sekse van de dieren ook op ziektes te laten controleren door middel van een bloedafname.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Geelteugelamazone is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Bedenk daarbij wel dat in de broedtijd ook bij rustige vogels het contact tot een minimum moet worden beperkt, zeker waar het gaat om controle in het broedblok. Niet alleen de fokker kan verwond raken maar ook de pop en de jongen kunnen worden mishandeld of gedood.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Geelteugelamazone's enige kans van overleving hebben. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebber is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door Jan Wijkstra, fokker van Amazonepapegaaien.

Literatuur

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links

BirdLife International 2012. *Amazona xantholora*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.3. <www.iucnredlist.org>.

www.voren.com/articles

www.papegaaien.net

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Blauwgele Ara

2021, versie 1.2

NBvW code L. 32.008.004

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiaachtigen
Familie: Psittacidae
Geslacht: Ara

Soort: **Ara ararauna**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn geen ondersoorten.

Land van herkomst:

Bolivia, Plurinational States of; Brazil; Colombia; Ecuador; French Guiana; Guyana; Panama; Paraguay; Peru; Suriname; Venezuela, Bolivarian Republic of

Oorspronkelijk biotoop:

In boomtoppen in zowel droge als vochtige tropische- en subtropische wouden, savannes en dan vooral in de nabijheid van water.

Beschrijving vogel:

De Blauwgele Ara is 86 cm. groot.

Het onderscheid tussen een man en pop is met het oog niet of nauwelijks waarneembaar. Het verdient aanbeveling daartoe een endoscopisch onderzoek, of een DNA onderzoek met behulp van veren te laten uitvoeren.

De snavel is zwart. De naakte witte huid op de kop loopt vanaf de snavelbasis onder de oog door naar de wangstreek en eindigt op een zwart bevederde band, die doorloopt naar de keel.

De neusdop is wit, de iris van het oog is lichtgeel.

In de witte huid, voor en onder het oog, lopen een aantal smalle streepjes die gevormd worden door kleine veertjes. De oorstreek is okergeel.

Het voorhoofd is groenachtig geel. De kop en nek is groenblauw. De rug en stuit zijn blauw. Keel, borst, flanken, dijen en buik zijn olijfgeel. De onderstaart dekveren zijn blauw.

De vleugels zijn blauw. De onderzijde van de vleugels is geel met zwart omzoomde slagpennen.

De vleugelrand is aan de buiten- en binnenkant blauw.

De staartpennen zijn blauw, de onderzijde van de staartpennen is okergeel.

De poten zijn zwart met zwarte nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Blauwgele Ara is geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B.

In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES verordeningen.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Near Threatened NT = gevoelig

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de voliëre- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtname van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met voliëre- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Blauwgele Ara** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk en normaal gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte voliëre- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van voliëre- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁸ van de vogels. De manier waarop met deze

⁸ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en voliërevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Blauwgele Ara lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volièr- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Blauwgele Ara.

De Blauwgele Ara's worden onder gebracht in metalen volières of vluchten welke opgesteld staan in de buitenlucht.

Deze vluchten zijn minimaal 400 x 100 x 200 cm.(lxbxh) waarbij een hoogte van 350 cm idealer zou zijn.

In een vlucht wordt één koppel vogels ondergebracht en zijn geen andere vogelsoorten aanwezig.

Zo worden mogelijke problemen van agressie naar andere soorten voorkomen. Vooral in het broedseizoen kunnen ze agressief zijn t.o.v. partners.

Iedere vlucht moet voorzien zijn van een vorstvrij nachthok.

Worden vogels binnen gehouden in een vlucht dat moeten voorzieningen worden getroffen voor een goede beluchting waardoor de kwaliteit van de lucht zo optimaal mogelijk is.

De luchtvochtigheid is bij voorkeur gelijk aan de buitenlucht en zal gemiddeld zo'n 60 – 70% bedragen.

Het aantal lichturen binnen heeft een goede uitwerking op de ontwikkeling van de vogels.

Zeker tijdens het broedseizoen zijn de vogels 12 tot 14 lichturen nodig.

Dit aantal uren moet voor het broedseizoen al worden opgebouwd om de vogels in een optimale broedconditie te krijgen.

Buiten het broedseizoen volstaat zeker bij het houden in een volièr het natuurlijke dagritme aan lichturen. In de binnenkooi of binnenvolièr moet het aantal lichturen ook in de winter minimaal 12 zijn.

De Blauwgele Ara's moeten in de winter vorstvrij en tochtvrij kunnen overnachten in de binnenvolière.

Toch komt het voor dat de vogels er voor kiezen om ook in de winter buiten te vertoeven terwijl ze ook binnen zouden kunnen zitten.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Blauwgele Ara is aanvullend onderstaand van toepassing:

Ara's zijn papegaaien die veel klauteren en klimmen. Zitstokken dienen van verschillende vorm en diameter te zijn. Hiermee wordt voorkomen dat er vergroeiingen aan de poten ontstaan. Daarnaast moeten de stokken zo geplaatst worden dat de uitwerpselen van de vogels niet het voer en drinkwater vervuilen.

De vlucht kan verrijkt worden met touwen, takken en foerageermateriaal. Vooral dunne takken van fruitbomen en wilgen gaan niet alleen de verveling tegen, maar zijn ook een belangrijke aanvulling op het voedselaanbod.

Het fokken met de Blauwgele Ara.

De Blauwgele Ara's zijn na het 4^e jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint omstreeks januari. De vogels doen 1 broedronde per seizoen.

Soms zijn twee broedrondes mogelijk.

Ara's zijn holtebroeders en dienen als nestkast te beschikken over een broedblok van 50 x 60 x 80cm, met een invlieggat van 22 cm.

De vogels maken niet zelf een nest. Onder in het broedblok kan een plaatje gelegd worden met een komvormige uitholling. Als nestmateriaal wordt een laagje houtkrullen van 5 cm. dikte gebruikt.

Gedurende de opfoktijd van de jongen kan dit een aantal keren worden verschoond.

Ook gebruiken de vogels houtmoolm als bodembedekker. Deze knagen ze zelf af van de binnenkant van het broedblok.

Er worden twee tot vier eieren gelegd, afhankelijk van de ervaring van het broedkoppel, die door de pop zelf worden uitgebroed.

De broedtijd is gemiddeld 28 - 30 dagen. Het uitkomstpercentage is 95%

De jongen worden door de ouders zelf gevoerd.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer. In deze periode zijn de soortkenmerken nog niet zichtbaar.

Na 139 zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014). De fokkers zelf houden 150 dagen aan.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, febr. 1980, blz. 88 e.v.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, april 1984, blz. 168

Tijdschrift Parkieten Sociëteit, 1984, no. 7/8, blz. 226 e.v.

Tijdschrift Parkieten Sociëteit, 2013, no.7, blz. 210 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Blauwgele Ara's zijn zaad- en vruchteneters.

Voor deze vogels worden door de diverse voerfabrikanten van zaadmengsel een afzonderlijk zaadmengsel samengesteld dat zich kenmerkt door een mengsel van zaden waardoor het vetgehalte en eiwitgehalte hoger is dan gangbare zaadmengsels voor papegaaien.

In het broedseizoen kan het vetgehalte iets worden verhoogd door toevoeging van zonnebloempitten.

Het zaadmengsel wordt aangevuld met eivoer, kiemzaad, fruit en groenvoer.

Ook kunnen pellets worden gegeven als vervanger voor fruit en groenten.

Voor papegaaien is fabrieksmatige eivoer beschikbaar met een grove structuur en verrijkt met gedroogde insecten, gedroogde garnalen, rozenbottels, lijsterbessen en rozijnen.

Naast grit en kiezel wordt avi terra = bodemmineralen toegevoegd aan het voedsel aanbod. Ook kan Koudijs mix worden gegeven.

Ara's hebben een lagere vochtopname dan zangvogels. Toch moet ook aan deze vogelsoorten vers drinkwater aangeboden worden. Bij toevoeging van vitaminen aan het drinkwater moet de hoeveelheid drinkwater verdubbeld worden.

De vogels baden niet graag in open schalen. Ze kunnen dagelijks met een sproeier nat gespoten worden. Ook een fikse regenbui is een probaat middel.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Blauwgele Ara's die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Deze Ara soort wordt ondergebracht in een tentoonstellingsvolière.

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten om gehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 14 mm.

De houder van een ongeringde vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Blauwgele Ara niet verplicht. (Besluit natuurbescherming art. 3.27, lid 1 onderdeel c onder 2)

Aankoop en Verkoop.

De aanschaf van Blauwgele Ara's als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Blauwgele Ara geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Wenselijk is ook om naast een controle op de sekse van de dieren, ook op ziektes te laten controleren door middel van een bloedafname.

De vogels laten testen op o.a. PBFD, PDD, Polyoma en Chlamydia.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Blauwgele Ara's is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Bedenk daarbij wel dat in de broedtijd ook bij rustige vogels het contact tot een minimum moet worden beperkt, zeker waar het gaat om controle in het broedblok. Niet alleen de fokker kan verwond raken maar ook de pop en de jongen kunnen worden mishandeld of gedood.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Blauwgele Ara's enige kans van overleving hebben. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld. Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door E. de Moor, Harry Weitering, fokkers van Ara's

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2

Joseph M. Forschaw, Parrots of the World, ISBN 978 1408130346

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Links

BirdLife International 2012. *Ara ararauna*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.3. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Groenvleugel ara

2021, versie 1.2

NBvV code L. 32.008.005

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiachtigen
Familie: Psittacidae
Geslacht: Ara

Soort: **Ara chloropterus**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn geen ondersoorten.

Land van herkomst:

De landen van herkomst zijn Peru, Suriname, Venezuela, Guyana, Bolivia.

Oorspronkelijk biotoop:

Vochtige regenwouden en berggebieden tot 1500 m.

Beschrijving vogel:

De Groenvleugelara heeft als synoniem: Donkerrode Ara.

De Groenvleugelara is 90 cm. groot en is daarmee de grootste Ara.

Het onderscheid tussen een man en pop is met het oog niet of nauwelijks waarneembaar.

Het verdient aanbeveling daartoe een endoscopisch onderzoek te laten uitvoeren.

De bovensnavel is hoornkleurig met uitzondering van een kleine grijszwarte vlek langs de snijranden en aan de punt. De ondersnavel is zwart. De iris van het oog is lichtgeel, de pupil is zwart. De onbevederde huid van de teugels en rondom het oog is wit. De teugels en het bovenste deel van de naakte wangen zijn bezet met stroken van kleine, rode, stoppelachtige veertjes.

De kop en nek zijn diep rood. De rug, de stuit en bovenstaart dekveren zijn hemelsblauw.

De borst, flanken en bui zijn rood.

De middelste vleugeldekveren, de binnenste armpennen en de basis van de kleine vleugeldekveren zijn groen. De schouderdekveren en vleugelboog zijn rood. grote veugelpennen en de buitenste armpennen zijn blauw. De buitenvlaggen van de handpennen zijn donkerblauw. De onderzijde van de vleugel is rood.

De bovenzijde van de middelste staartveren zijn donkerrood, de uiteinden blauw. De onderzijde van de staart is donkerrood.

De poten zijn donkergrijs met grijszwarte nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Groenvleugelara is geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B.

In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES verordening.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern LC = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtname van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Groenvleugelara**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk en normaal gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁹ van de vogels.

⁹ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Groenvleugelara lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van voliëre- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Groenvleugelara.

De Groenvleugelara's worden onder gebracht in metalen voliëres of vluchten welke opgesteld staan in de buitenlucht.

Deze voliëres zijn bij voorkeur 1000 x 500 x 200 cm.(lxbxh) waarbij een hoogte van 350 cm idealer zou zijn.

In een vlucht wordt één koppel vogels ondergebracht en zijn geen andere vogelsoorten aanwezig.

Zo worden mogelijke problemen van agressie naar andere soorten voorkomen. Vooral in het broedseizoen kunnen ze agressief zijn t.o.v. partners.

Iedere vlucht moet voorzien zijn van een vorstvrij nachthok. Zo nodig moet dit nachthok voorzien zijn van verwarming. Voorkomen moet worden dat de temperatuur daalt tot onder de 10° C.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Groenvleugelara is aanvullend onderstaand van toepassing:

Ara's zijn papegaaien die veel klauteren en klimmen. Zitstokken dienen van verschillende vorm en diameter te zijn. Hiermee wordt voorkomen dat er vergroeiingen aan de poten

ontstaan. Daarnaast moeten de stokken zo geplaatst worden dat de uitwerpselen van de vogels niet het voer en drinkwater vervuilen.

De vlucht kan verrijkt worden met touwen, takken en foerageermateriaal. Vooral dunne takken van fruitbomen en wilgen gaan niet alleen de verveling tegen, maar zijn ook een belangrijke aanvulling op het voedselaanbod.

Het fokken met de Groenvleugelara.

De Groenvleugelara's zijn na het 4^e jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint omstreeks januari. De vogels doen 1 broedronde per seizoen.

Ara's zijn holtebroeders en dienen als nestkast te beschikken over een broedblok van 50 x 60 x 80cm, met een invlieggat van 22 cm.

Er worden twee tot drie eieren gelegd die door de pop zelf worden uitgebreed.

De broedtijd is gemiddeld 28 - 30 dagen. Het uitkomstpercentage is 95%

De jongen worden door de ouders zelf gevoerd.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer. In deze periode zijn de soortkenmerken nog niet zichtbaar.

Na 139 zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014). De fokkers zelf houden 150 dagen aan.

Inventarisatie fokverslagen.

Er zijn geen fokverslagen aangetroffen.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Groenvleugelara's zijn zaad- en vruchteneters.

Voor deze vogels worden door de diverse voerfabrikanten van zaadmengsel een afzonderlijk zaadmengsel samengesteld dat zich kenmerkt door een mengsel van zaden waardoor het vetgehalte en eiwitgehalte hoger is dan gangbare zaadmengsels voor papegaaien (b.v. Versela Laga).

In het broedseizoen kan het vetgehalte iets worden verhoogd door toevoeging van zonnebloempitten.

Het zaadmengsel wordt aangevuld met pellets en eivoer, kiemzaad, fruit, noten en groenvoer.

Voor papegaaien is fabrieksmatige eivoer beschikbaar met een grove structuur en verrijkt met gedroogde insecten, gedroogde garnalen, rozenbottels, lijsterbessen en rozijnen.

Naast grit en kiezel wordt avi terra = bodemmineralen toegevoegd aan het voedsel aanbod. Ook kan Koudijs mix worden gegeven.

Ara; s hebben een lagere vochtopname dan zangvogels. Toch moet ook aan deze vogelsoorten vers drinkwater aangeboden worden. Bij toevoeging van vitamines aan het drinkwater moet de hoeveelheid drinkwater verdubbeld worden.

De vogels baden niet graag in open schalen. Ze kunnen dagelijks met een sproeier nat gespoten worden. Ook een fikse regenbui is een probaat middel.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Groenvleugelara's die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Deze Ara soort wordt ondergebracht in een tentoonstellingsvolière.

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten om gehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 16 mm.

De houder van een ongeringde vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Groenvleugelara niet verplicht

Aankoop en Verkoop.

De aanschaf van Groenvleugelara's als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Groenvleugel ara geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Wenselijk is ook om naast een controle op de sekse van de dieren, ook op ziektes te laten controleren door middel van een bloedafname.

De vogels laten testen op o.a. PBFD, PDD, Polyoma en Chlamydia.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Groenvleugelara's is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Bedenk daarbij wel dat in de broedtijd ook bij rustige vogels het contact tot een minimum moet worden beperkt, zeker waar het gaat om controle in het broedblok. Niet alleen de

fokker kan verwond raken maar ook de pop en de jongen kunnen worden mishandeld of gedood.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Groenvleugelara's enige kans van overleving hebben. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door Jan van Arkel, Harry Weitering fokkers van Ara's.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links.

BirdLife International 2012. *Ara chloropterus*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Geelvoorhoofd kakariki

2021, versie 1.2

NBvV code K. 26.011.001

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiaachtigen
Familie: Psittacidae
Geslacht: Cyanoramphus

Soort: **Cyanoramphus auriceps**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn geen ondersoorten:

Land van herkomst:

Het gebied van herkomst is het Nieuw Zeeland.

Oorspronkelijk biotoop:

Beschrijving vogel:

De Geelvoorhoofdkakariki heeft een grootte van 24 cm.

(de pop) – 26cm. (de man)

Het formaat van de man is forser dan die van de pop.

Ook is de snavel van de man forser dan die van de pop.

Er is geen kleurverschil tussen man en pop. De algemene kleur is groen.

Status in relatie tot relevante wetgeving.

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Geelvoorhoofdkakariki staat op de CITES appendix I en op de Europese soortenlijst, bijlage A.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Near Threatened, NT ver 3.1, 2014 = gevoelig.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Geelvoorhoofdkakariki**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk en normaal gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen¹⁰ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Geelvoorhoofdkakariki lang in een goede gezondheid verkeren.

Een leeftijd van 15 jaar is geen uitzondering.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

¹⁰ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Parasitaire aandoeningen
Metabole en erfelijke aandoeningen
Traumatische aandoeningen

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Geelvoorhoofdkakariki.

Geelvoorhoofdkakariki's worden bij voorkeur ondergebracht in een voor een groot gedeelte overdekte volière of vlucht met daaraan gekoppeld een vorst en tochtvrij nachthok.

De hoogte van de volière of vlucht moet minimaal twee meter zijn.

Bij voorkeur wordt één koppel in de volière gehouden. Wil een koppel in de gelegenheid gesteld worden om de normale en soort specifieke gedragingen te ontwikkelen dan is een vlucht van 300 x 80-100 x 200 cm (lxbxh) voldoende.. Tijdelijk kunnen daarin ook vliegvlugge jongen bijgeplaatst worden.

Voorkomen moet worden dat de temperatuur in de volière of nachthok daalt onder de 5° C.

Het kan dan ook wenselijk zijn dat het nachthok verwarmd kan worden.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Geelvoorhoofdkakariki is aanvullend onderstaand van toepassing:

De Geelvoorhoofdkakariki is een vogelsoort die weinig in de avicultuur voorkomt en daarom alleen geschikt is om gehouden te worden door ervaren papegaaien fokkers.

Buiten het broedseizoen kunnen Geelvoorhoofdkakariki's bij andere papegaaien worden gehouden.

In het broedseizoen kan de man in toenemende mate agressief worden naar andere vogelsoorten.

Het karakter van de vogel is niet stressgevoelig maar juist nieuwsgierig. Bovendien zijn ze erg klauterig.

Het fokken met de Geelvoorhoofdkakariki.

De Geelvoorhoofdkakariki's zijn aan het eind 1^e jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint in maart/april. De vogels doen twee, soms drie broedronde per seizoen.

Daarna moet het broedblok verwijderd worden omdat ze graag gewoon doorgaan.

Geelvoorhoofdkakariki's zijn holtebroeders en dienen als nestkast te beschikken over een broedblok van 25 x 25 x 30 cm, met een invlieggat van 6 cm. Dit broedblok kan gemaakt zijn van 18 mm multiplex. Door deze dikte ontstaat een isolerende laag.

De vogels maken niet zelf een nest. Onder in het broedblok kan een plaatje gelegd worden met een komvormige uitholling. Als nestmateriaal wordt een laagje houtkrullen van 5 cm. dikte gebruikt.

Gedurende de opfoktijd van de jongen kan dit een aantal keren worden verschoond

Er worden vier tot zes eieren gelegd die door de pop zelf worden uitbroed.

De broedtijd is gemiddeld 20-21 dagen. Het uitkomstpercentage is 80%

De jongen worden door de ouders zelf gevoerd. In de broedtijd moet het voer aangevuld worden met eivoer en universeelvoer. In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer. In deze periode zijn de soortkenmerken nog niet zichtbaar.

Na 48 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Uit praktijkervaringen blijkt dat dit aantal dagen te kort is voor deze vogels. Ze moeten meer tijd krijgen om zich te socialiseren.

Inventarisatie fokverslagen

Er zijn geen fokverslagen aangetroffen.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt. Daarnaast zijn er meerdere kleurmutaties bij de fokkers ontstaan en erfelijk vastgelegd.

Door de NBvV zijn voor de soorten uit het geslacht *Cyanoramphus* standardeisen opgesteld.

Voeding, drinken en badwater

De Geelvoorhoofdkakariki's zijn zaden en vruchteneters.

Ze krijgen elke dag kiemvoer mix, fruit/groentes en een zadenmengeling.

Kiemvoer mix vermengd met Witte Molen eivoer, CeDe mix voor papegaaien, wortels, rozenbottels gemalen stuifmeelkorrels. Deze laatste bevorderen de spijsvertering, optimaliseren het verenkleed en dragen bij aan de algemene conditie.

Kiemvoer en weekvoer bestaat uit zaden, granen, erwten en bonen, die 24 uur zijn geweekt en daarna 2 minuten worden gekookt. Aangevuld met eivoer, groentes en fruit wordt dit elke dag vers vertrekt.

Voor papegaaien is fabrieksmatige eivoer beschikbaar met een grove structuur en verrijkt met gedroogde insecten, gedroogde garnalen, rozenbottels, lijsterbessen en rozijnen. Af en toe kan ook een meelworm gegeven worden.

Naast grit, kalk, en kiezel wordt avi terra = bodemmineralen toegevoegd aan het voedsel aanbod.

Vitamine A wordt in poedervorm verstrekt ten behoeve van het verhogen van de weerstand.

Geelvoorhoofdkakariki's hebben een lagere vochtopname dan zangvogels. Toch moet ook aan deze vogelsoorten vers drinkwater aangeboden worden. Bij toevoeging van vitamines aan het drinkwater moet de hoeveelheid drinkwater verdubbeld worden.

De vogels hebben continu de beschikking over badwater. Dit wordt in open schalen in de volière gezet.

Overigen

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling

Geelvoorhoofdkakariki's die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Geelvoorhoofdkakariki's kunnen door hun karakter direct vanuit de volièrre in een tentoonstellingskooi worden geplaatst.

De vogels worden tentoongesteld in een kleine kistkooi en kunnen gedurende vier jaar als Eigen Kweek meedoen.

Identificatie en registratie.

Vogelsoorten die geplaatst zijn op de CITES appendix I en de EU bijlage A moeten voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring waarop vermeld staat: de bond die de ring heeft afgegeven, het jaar waarin deze is afgegeven, de code NL, de ringdiameter, het kweeknummer van de fokker en het volgnummer. Daarnaast is een dergelijke ring voorzien van een breukzone.

Bij beschadiging van de ring door b.v. oprekken, zal de ring breken en onbruikbaar worden. Belangrijk is dat de juiste ringmaat is gebruikt.

De voorgeschreven ringmaat voor de Geelvoorhoofdkakariki is 5,4 mm.

Deze ringen moeten afzonderlijk worden besteld bij de NBvV

Er dient een administratie bijgehouden te worden waaruit blijkt aan wie een dergelijke ring is afgegeven.

Zolang de jonge vogels in uw bezit blijven, op het adres dat gelijk is aan die van de ouderdieren (die immers een EG-certificaat hebben) is een EG-certificaat voor die jongen nog niet noodzakelijk.

Zodra de jonge vogels van eigenaar wisselen dient u digitaal een EG-certificaat voor iedere vogel aan te vragen. Alleen als het EG-certificaat in uw bezit is mag de vogel het adres verlaten.

Aankoop en Verkoop.

De aanschaf van Geelvoorhoofdkakariki's als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt. Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, moet deze tenminste gedurende een periode van zes weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Wenselijk is ook om naast een controle op de sekse van de dieren, ook op ziektes te laten controleren door middel van een bloedafname.

De vogels laten testen op o.a. Pbfd, PDD, Polyoma en Chlamydia.

Voor overdacht (verkoop) en het vervoer van vogelsoorten die voorkomen op bijlage A heeft de verkopende vogelliefhebber ter afgifte aan de koper per vogel een EG certificaat nodig. Dit EG certificaat kan digitaal worden aangevraagd via de site van de DR-Loket van het Ministerie van Economische Zaken.

Indien de mogelijkheid om dit digitaal te doen niet voorhanden is, kan een papieren formulier worden aangevraagd.

Een EG-certificaat wordt niet kosteloos verstrekt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Geelvoorhoofdkakariki's is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren. Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie) Dan is de Wet milieubeheer van toepassing. Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV. De APV regelt het volgende:
(Geluid)hinder door dieren:
Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.
Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Geelvoorhoofdkakariki's enige kans van overleving hebben. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.
Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen Kakariki's, uitgave NBvV 2014 – 2020, blz. 23 – 28.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World*. uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links

BirdLife International 2014. *Cyanoramphus auriceps*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Roodvoorhoofdkakariki

2021, versie 1.2

NBvV code K, 26.008.005

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiachtigen
Familie: Psittacidae
Geslacht: Cyanoramphus

Soort: **Cyanoramphus novaezelandae novaezelandae**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn vijf ondersoorten:
Cyanoramphus n. chathamensis
Cyanoramphus n. cuanurus
Cyanoramphus n. subflavens
Cyanoramphus n. hochstetteri
Cyanoramphus n. erythrotis

Land van herkomst:

Het gebied van herkomst is het Nieuw Zeeland.

Oorspronkelijk biotoop:

Beschrijving vogel:

De Roodvoorhoofdkakariki heeft een grootte van 26 cm. (de pop) – 28cm. (de man)
Het formaat van de man is forser dan die van de pop. Ook is de snavel van de man forser dan die van de pop. Er is geen kleurverschil tussen man en pop.

De algemene kleur is groen.

De snavel is bij de inplant vuilwit en loopt in kleur over naar een zwarte punt. De iris van het oog is oranje. Het voorhoofd is rood en deze kleur loopt in een streep tot achter het oog. Op de kop is deze rode kleur iets geel omzoomd. De kop, nek en rug zijn groen. Laag op de rug zitten enkele rode vlekken. De stuit is roodachtig.

De borst, buik, flanken en onderlichaam zijn groen. Ook de onderstaart dekveren zijn groen.

De vleugel dekveren zijn groen. De buitenste vleugelpennen en de vleugelbochten zijn donker blauw.

De grote slagpennen van de vleugel zijn violet met zwarte vleugeltoppen.

De bovenzijde van de staart is groen met hier en daar geel. De onderzijde van de staart is grijs zwart.

De poten zijn donkergrijs met donkere nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving.

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Roodvoorhoofdkakariki staat op de CITES appendix I en op de Europese soortenlijst, bijlage A.

Daarnaast staat de Roodvoorhoofdkakariki op bijlage X. Deze bijlage komt niet voor in de basisverordening, maar in een uitvoeringsverordening EU nr. 865/2005, art. 62.1, blz. 36. De plaatsing op bijlage X geeft aan dat de vogelsoort zoveel in de avicultuur wordt gefokt dat er vrijwel geen wilde exemplaren meer worden verhandeld.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Near Threatened, NT ver 3.1, 2014 = gevoelig.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de voliëre- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met voliëre- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Roodvoorhoofdkakariki** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte voliëre- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volièr- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen¹¹ van de vogels.

De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Roodvoorhoofdkakariki lang in een goede gezondheid verkeren.

Een leeftijd van 15 jaar is geen uitzondering.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

Metabole en erfelijke aandoeningen

Traumatische aandoeningen

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volièr- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Roodvoorhoofdkakariki.

Roodvoorhoofdkakariki's worden bij voorkeur ondergebracht in een voor een groot gedeelte overdekte volièr of vlucht met daaraan gekoppeld een vorst en tochtvrij nachthok.

De hoogte van de volièr of vlucht moet zo mogelijk twee meter zijn.

Bij voorkeur wordt één koppel in de volièr gehouden. Wil een koppel in de gelegenheid gesteld worden om natuurlijke gedragingen te ontwikkelen dan is een volièr van 300 x 80-100 x 200 cm (lxbxh) voldoende.

Tijdelijk kunnen daarin ook vliegvlugge jongen bijgeplaatst worden.

Voorkomen moet worden dat de temperatuur in de volièr of nachthok daalt onder de 5° C.

Het kan dan ook wenselijk zijn dat het nachthok verwarmd kan worden.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Roodvoorhoofdkakariki is aanvullend onderstaand van toepassing:

De Roodvoorhoofdkakariki is een vogelsoort die weinig in de avicultuur voorkomt en daarom alleen geschikt is om gehouden te worden door ervaren papegaaien fokkers.

¹¹ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Buiten het broedseizoen kunnen Roodvoorhoofdkakariki's bij andere papegaaien worden gehouden.

In het broedseizoen kan de man in toenemende mate agressief worden naar andere vogelsoorten.

Het karakter van de vogel is niet stressgevoelig maar juist nieuwsgierig. Bovendien zijn ze erg klauterig.

Het fokken met de Roodvoorhoofdkakariki.

De Roodvoorhoofdkakariki's zijn aan het eind 1^e jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint in maart/april. De vogels doen twee, soms drie broedronde per seizoen.

Daarna moet het broedblok verwijderd worden omdat ze graag gewoon doorgaan.

Roodvoorhoofdkakariki's zijn holtebroeders en dienen als nestkast te beschikken over een broedblok van 25 x 25 x 30 cm, met een invlieggat van 6 cm. Dit broedblok kan gemaakt zijn van 18 mm multiplex. Door deze dikte ontstaat een isolerende laag.

De vogels maken niet zelf een nest. Onder in het broedblok kan een plaatje gelegd worden met een komvormige uitholling. Als nestmateriaal wordt een laagje houtkrullen van 5 cm. dikte gebruikt.

Gedurende de opfoktijd van de jongen kan dit een aantal keren worden verschoond

Er worden vier tot zes eieren gelegd die door de pop zelf worden uitgebroed.

De broedtijd is gemiddeld 20-21 dagen. Het uitkomstpercentage is 80%

De jongen worden door de ouders zelf gevoerd. In de broedtijd moet het voer aangevuld worden met eivoer en universeelvoer.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer. In deze periode zijn de soortkenmerken nog niet zichtbaar.

Na 48 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Uit praktijkervaringen blijkt dat dit aantal dagen te kort is voor deze vogels. Ze moeten meer tijd krijgen om zich te socialiseren.

Inventarisatie fokverslagen

Tijdschrift Parkieten Sociëteit 1990, no. 6, blz. 200 e.v.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, juli 1994, blz. 300 e.v.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, april 2021, blz. 10 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt. Daarnaast zijn er meerdere kleurmutaties bij de fokkers ontstaan en erfelijk vastgelegd.

Door de NBvV zijn voor de soorten uit het geslacht Cyanoramphus standardeisen opgesteld.

Voeding, drinken en badwater

De Roodvoorhoofdkakariki's zijn zaden en vruchteneters.

Ze krijgen elke dag kiemvoer mix, fruit/groentes en een zadenmengeling.

Kiemvoer mix vermengd met Witte Molen eivoer, [CeDe mix voor papegaaien](#), wortels, rozenbottels gemalen [stuifmeelkorrels](#). Deze laatste bevorderen de spijsvertering, optimaliseren het verenkleed en dragen bij aan de algemene conditie.

Kiemvoer en weekvoer bestaat uit zaden, granen, erwten en bonen, die 24 uur zijn geweekt en daarna 2 minuten worden gekookt.

Aangevuld met eivoer, groentes en fruit wordt dit elke dag vers vertrekt.

Voor papegaaien is fabrieksmatige eivoer beschikbaar met een grove structuur en verrijkt met gedroogde insecten, gedroogde garnalen, rozenbottels, lijsterbessen en rozijnen. Af en toe kan ook een meelworm gegeven worden.

Naast grit, kalk, en kiezel wordt avi terra = bodem mineralen toegevoegd aan het voedsel aanbod.

Vitamine A wordt in poedervorm verstrekt ten behoeve van het verhogen van de weerstand.

Roodvoorhoofdkakariki's hebben een lagere vochtopname dan zangvogels. Toch moet ook aan deze vogelsoorten vers drinkwater aangeboden worden. Bij toevoeging van vitamines aan het drinkwater moet de hoeveelheid drinkwater verdubbeld worden.

De vogels hebben continu de beschikking over badwater. Dit wordt in open schalen in de volière gezet.

Overigen

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling

Roodvoorhoofdkakariki's die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Roodvoorhoofdkakariki's kunnen door hun karakter direct vanuit de volière in een tentoonstellingskooi worden geplaatst.

De vogels worden tentoongesteld in een kleine kistkooi en kunnen gedurende vier jaar als Eigen Kweek meedoen.

Identificatie en registratie.

Vogelsoorten die geplaatst zijn op de CITES appendix I en de EU bijlage A moeten voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring waarop vermeld staat: de bond die de ring heeft afgegeven, het jaar waarin deze is afgegeven, de code NL, de ringdiameter, het kweeknummer van de fokker en het volgnummer. Daarnaast is een dergelijke ring voorzien van een breukzone.

Bij beschadiging van de ring door b.v. oprekken, zal de ring breken en onbruikbaar worden. Belangrijk is dat de juiste ringmaat is gebruikt.

De voorgeschreven ringmaat voor de Roodvoorhoofdkakariki is 5,4 mm.

Deze ringen moeten afzonderlijk worden besteld bij de NBvV

Er dient een administratie bijgehouden te worden waaruit blijkt aan wie een dergelijke ring is afgegeven.

Zolang de jonge vogels in uw bezit blijven, op het adres dat gelijk is aan die van de ouderdieren (die immers een EG-certificaat hebben) is een EG-certificaat voor die jongen nog niet noodzakelijk.

Zodra de jonge vogels van eigenaar wisselen dient u digitaal een EG-certificaat voor iedere vogel aan te vragen. Alleen als het EG-certificaat in uw bezit is mag de vogel het adres verlaten.

Aankoop en Verkoop

De aanschaf van Roodvoorhoofdkakariki's als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt. Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, moet deze tenminste gedurende een periode van zes weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Wenselijk is ook om naast een controle op de sekse van de dieren, ook op ziektes te laten controleren door middel van een bloedafname.

De vogels laten testen op o.a. PBFD, PDD, Polyoma en Chlamydia.

Voor overdacht (verkoop) en het vervoer van vogelsoorten die voorkomen op bijlage A heeft de verkopende vogelliefhebber ter afgifte aan de koper per vogel een EG certificaat nodig. Dit EG certificaat kan digitaal worden aangevraagd via de site van de DR-Loket van het Ministerie van Economische Zaken.

Indien de mogelijkheid om dit digitaal te doen niet voorhanden is, kan een papieren formulier worden aangevraagd.

Een EG-certificaat wordt niet kosteloos verstrekt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Roodvoorhoofdkakariki's is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Roodvoorhoofdkakariki's enige kans van overleving hebben. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld. Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door J. Zwaagstra, Gerrit Renes, fokkers van Roodvoorhoofdkakariki's.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen Kakariki's, uitgave NBvV 2014 – 2020, blz. 5 – 20.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links

BirdLife International 2014. *Cyanoramphus novaezelandiae*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Dubbeloog Vijgpapegaai

2021, versie 1.2

NBvV code N.31.007.005

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiachtigen
Familie: Psittacidae
Geslacht: Cyclopsitta

Soort: **Cyclopsitta diophthalma diophthalma**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn geen ondersoorten:

Land van herkomst:

Landen van herkomst zijn westelijk Papoea en westelijk Nieuw Guinea.

Oorspronkelijk biotoop:

Bosgebieden en terreinen met open bosbestanden. Gebieden met vrucht- en bloesemdragende bomen.

Beschrijving vogel:

De Dubbeloogvijgpapegaai heeft als synoniemen:

Maskerdwergpapegaai en Roodwangdwergpapegaai.

De Dubbeloogvijgpapegaai is 16 cm. groot.

Er is geen onderscheid tussen een man en pop.

De algemene lichaamskleur is overwegend groen.

De snavel is aan de inplant grijs met dan een zwarte punt. De neusdop is zwart. De naakte oogring is zwart. De iris van het oog is rood, de pupil is zwart.

Op het voorhoofd zit een klein rood bandje. Tussen het oog en de snavel is de bevedering blauw.

vanaf de snavelinplant loopt een rode streep over de wangen naar de oorstreek. Onder deze rode streep ter hoogte van de wangen bevindt zich een paarsblauwe afscheiding naar de keel toe.

De rug is gedeeltelijk matrood.

De vleugel dekveren zijn groen. De vleugel heeft een gele vleugelbocht. De vleugelslagpennen zijn blauw met een zwarte vleugeltop.

De bovenstaart dekveren zijn groen. De staartpennen zijn donkergroen.

De poten zijn grijs met grijze nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;

- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten
onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie:
Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Dubbeloogvijgpapegaai is geplaatst op de CITES appendix I en de Europese soortenlijst bijlage A.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Dubbeloogvijgpapegaai** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk en normaal gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen¹² van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

¹² Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Dubbeloogvijgpapegaai lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Dubbeloogvijgpapegaai.

Dubbeloog Vijgpapegaaien kunnen worden gehuisvest in een verwarmde binnenvlucht.

Per koppel is een vlucht nodig met de afmetingen van 150x60x60 cm. Jonge vogels kunnen in eenzelfde vlucht worden gehouden tot dat ze broedrijp zijn.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen de 50 tot 60%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd.

De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 18 ° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 35° C moet bedragen. Bij zo'n temperatuur moeten de vogels in de schaduw kunnen zitten.

Dubbeloogvijgpapegaaien hebben (dag)licht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren daglicht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. De normale TL buis voldoet hier aan.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Dubbeloogvijgpapegaai is aanvullend onderstaand van toepassing:

Vijgpapegaaien zijn papegaaien die veel klauteren en klimmen. Zitstokken dienen van verschillende vorm en diameter te zijn. Hiermee wordt voorkomen dat er vergroeiingen aan de poten ontstaan. Daarnaast moeten de stokken zo geplaatst worden dat de uitwerpselen van de vogels niet het voer en drinkwater vervuilen.

De vlucht kan verrijkt worden met touwen, takken en foerageermateriaal. Vooral dunne takken van fruitbomen en wilgen gaan niet alleen de verveling tegen, maar kunnen ook het doorgroeien van de snavel voorkomen.

Het fokken met de Dubbeloog Vijgpapegaai.

De Dubbeloogvijgpapegaaien zijn in het 2^e jaar broedrijp.

Het broedseizoen heeft geen vaste startdatum, maar kan het gehele jaar plaats vinden.

De vogels doen twee tot drie broedronde per seizoen.

Vijgpapegaaien zijn holtebroeders en dienen als nestkast te beschikken over een broedblok, van 40cm lang en 20 cm hoog en breed en is gevuld met kurkplaten of vermolmd hout,

De vogels graven zelf een nest holte uit.

Gedurende de opfoktijd van de jongen kan dit een aantal keren worden verschoond.

Er worden twee eieren gelegd die door de pop zelf worden uitgebroed. De man zal haar vaak assisteren met het broeden.

De broedtijd is gemiddeld 23-26 dagen, dit is mede afhankelijk van de omgevingstemperatuur en de luchtvochtigheid. Het uitkomstpercentage is 80%

De jongen worden door de ouders zelf gevoerd. In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer. In deze periode zijn de soortkenmerken al zichtbaar.

Tijdens de opfokperiode is een verhoogd aanbod van eiwitrijk voedsel nodig. Dit is mogelijk met behulp van diverse insecten die voor dit doel beschikbaar zijn. Ook kan dit met behulp van insectenpaté.

Na 58 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Inventarisatie fokverslagen

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, sept. 2004, blz. 298

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Vijgpapegaaien zijn vruchten en nectaretende vogels.

Zij krijgen deze nectar via een droog poeder van b.v. AVES met drinkwater, en in water opgelost poeder van Avian.

Voerfabrikanten zoals Aves en Avian hebben zich gespecialiseerd op voeding voor nectar etende vogels. In het voer van Aves en Avian zitten alle benodigde voedingsstoffen en mineralen.

Aanvullend krijgen de Vijgpapegaaien om te voldoen aan hunverhoogde behoefte aan vitamine K3 dagelijks vijgen.

Als men meer variatie in het voeraanbod wil aanbrenge(n) dan kan men eivoer, gekiemd zaad en voedingssupplementen bessen en fruit toevoegen.

Ook kan het menu aangevuld worden met een paar meelwormen en pelletvoer voer

Vijgpapegaaien hebben een lagere vochtname dan zangvogels. Dit komt door de vloeibare voeding en fruit, beiden bevatten al veel vocht.

Toch moet ook aan deze vogelsoorten vers drinkwater aangeboden worden.

De vogels baden graag in open schalen..

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Vijgpapegaaien kunnen vijf jaar als Eigen kweek worden ingezonden en worden ondergebracht in een volière..

Identificatie en registratie.

Vogelsoorten die geplaatst zijn op de CITES appendix I en de EU bijlage A moeten voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring waarop vermeld staat: de bond die de ring heeft afgegeven, het jaar waarin deze is afgegeven, de code NL, de ringdiameter, het kweeknummer van de fokker en het volgnummer. Daarnaast is een dergelijke ring voorzien van een breukzone.

Bij beschadiging van de ring door b.v. oprekken, zal de ring breken en onbruikbaar worden. Belangrijk is dat de juiste ringmaat is gebruikt.

De voorgeschreven ringdiameter is 5 mm.

Deze ringen moeten afzonderlijk worden besteld bij de NBvV

Er dient een administratie bijgehouden te worden waaruit blijkt aan wie een dergelijke ring is afgegeven.

Zolang de jonge vogels in uw bezit blijven, op het adres dat gelijk is aan die van de ouderdieren (die immers een EG-certificaat hebben) is een EG-certificaat voor die jongen nog niet noodzakelijk.

Zodra de jonge vogels van eigenaar wisselen dient u digitaal een EG-certificaat voor iedere vogel aan te vragen. Alleen als het EG-certificaat in uw bezit is mag de vogel het adres verlaten.

Aankoop en Verkoop.

De aanschaf van Dubbeloog vijgpapegaaien als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt. Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Na aankoop van een vogel bij een fokker moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Wenselijk is ook om naast een controle op de sekse van de dieren ook op ziektes te laten controleren door middel van een bloedafname.

De vogels laten testen op o.a. PBFD, PDD, Polyoma en Chlamydia.

Voor overdacht (verkoop) en het vervoer van vogelsoorten die voorkomen op bijlage A heeft de verkopende vogelliefhebber ter afgifte aan de koper per vogel een EG certificaat nodig. Dit EG certificaat kan digitaal worden aangevraagd via de site van de DR-Loket van het Ministerie van Economische Zaken.

Indien de mogelijkheid om dit digitaal te doen niet voorhanden is, kan een papieren formulier worden aangevraagd.

Een EG-certificaat wordt niet kosteloos verstrekt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Dubbeloogvijgpapegaaien is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Bedenk daarbij wel dat in de broedtijd ook bij rustige vogels het contact tot een minimum moet worden beperkt, zeker waar het gaat om controle in het broedblok. Niet alleen de fokker kan verwond raken maar ook de pop en de jongen kunnen worden mishandeld of gedood.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping zal een Dubbeloogvijgpapegaaai geen kans van overleving hebben. Hun voedselbron nectar en pollen zijn immers in de winter niet aanwezig zodat door voedselgebrek de vogels zullen sterven. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door H.J. Eikenaar, fokker van Vijgpapegaaien.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links.

BirdLife International 2014. *Cyclopsitta diophthalma*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

www.papegaaien.net

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn

Hahn's Dwergara

2021, versie 1.2

NBvV code L. 32.008.010

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiachtigen
Familie: Psittacidae
Geslacht: Diopsittaca

Soort: **Diopsittaca nobilis nobilis**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn twee ondersoorten:
Diopsittaca na. cumanensis
Diopsittaca n. longipennis

Land van herkomst:

Brazil; French Guiana; Guyana; Suriname; Venezuela, Bolivarian Republic of

Oorspronkelijk biotoop:

Beboste gebieden van vochtige laaglanden, ook droge savannegebieden.

Beschrijving vogel:

De Hahn's Dwergara heeft als synoniem: Kleine Blauwvoorhoofdara en Roodschouderara.

De Hahn's Dwergara is 30 cm. groot.

Het onderscheid tussen een man en pop is met het oog niet of nauwelijks waarneembaar.

Het verdient aanbeveling daartoe een endoscopisch onderzoek te laten uitvoeren.

De algemene lichaamskleur is groen.

De bovensnavel is donker grijs. De ondersnavel is zwart. De iris van het oog is bruinrood, de pupil is zwart. De onbevederde huid van de teugels en rondom het oog is wit en loopt door tot onder de ondersnavel door.

Het voorhoofd en het voorste deel van de kop is donkerblauw. De wangen en de oorstreek zijn groen..

het achterhoofd en nek zijn groen. De keel, borst, flanken, buik en onderlichaam zijn groen.

De vleugelpennen zijn groen. De schoudertekening en vleugelbocht zijn aan de boven- en onderkant rood. De grote vleugel- en staartpennen zijn blauwachtig groen. De staartpennen zijn aan de onderzijde geelbruin.

De poten zijn donkergrijs met zwarte nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoonosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;

- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten
onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie:
Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Hahn's Dwergara is geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B.

In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES verordening.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern LC = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Hahn's Dwergara**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk en normaal gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen¹³ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

¹³ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Hahn's Dwergara lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Hahn's Dwergara.

De Hahn's Dwergara's kunnen worden onder gebracht in metalen voliëres of vluchten welke opgesteld staan in de buitenlucht.

Deze vluchten zijn bij voorkeur 200 x 100 x 200 cm.

In een vlucht wordt één koppel vogels ondergebracht en zijn geen andere vogelsoorten aanwezig.

Zo worden mogelijke problemen van agressie naar andere soorten voorkomen. Vooral in het broedseizoen kunnen ze agressief zijn t.o.v. partners.

Iedere vlucht moet voorzien zijn van een vorstvrij nachthok. Zo nodig moet dit nachthok voorzien zijn van verwarming.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Hahn's Dwergara is aanvullend onderstaand van toepassing:

Ara's zijn papegaaien die veel klauteren en klimmen. Zitstokken dienen van verschillende vorm en diameter te zijn. Hiermee wordt voorkomen dat er vergroeiingen aan de poten ontstaan. Daarnaast moeten de stokken zo geplaatst worden dat de uitwerpselen van de vogels niet het voer en drinkwater vervuilen.

De vlucht kan verrijkt worden met touwen, takken en foerageermateriaal. Vooral dunne takken van fruitbomen en wilgen gaan niet alleen de verveling tegen, maar zijn ook een belangrijke aanvulling op het voedselaanbod.

De Hahn's Dwergara is een luidruchtige vogel. Men moet deze soort niet houden in de directe omgeving van omwonenden.

Het fokken met de Hahn's Dwergara.

De Hahn's Dwergara's zijn na het 3^e jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint eind maart begin april. De vogels doen maximaal 2 broedronden per seizoen.

Ara's zijn holtebroeders en dienen als nestkast te beschikken over een broedblok van 25 x 25 x 60 cm, met een invlieggat van 10 cm.

Afhankelijk van de grootte van de vogel heeft deze een langer nestblok nodig bij gelijkblijvende afmetingen.

Er worden drie tot vier eieren gelegd die door de pop zelf worden uitgebroed.

De broedtijd is gemiddeld 28 - 30 dagen. Het uitkomstpercentage is 90%

De jongen worden door de ouders zelf gevoerd.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer. In deze periode zijn de soortkenmerken nog niet zichtbaar.

Na 77 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Parkieten Sociëteit, 1989, no. 9, blz. 262 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Hahn's Dwergara's zijn zaad- en vruchteneters.

Voor deze vogels worden door de diverse voerfabrikanten van zaadmengsel een afzonderlijk zaadmengsel samengesteld dat zich kenmerkt door een mengsel van half papegaaivoer en half parkietenvoer. In dit mengsel zitten da veel grote zaden.

In het broedseizoen kan het vetgehalte iets worden verhoogd door toevoeging van zonnebloempitten.

Het zaadmengsel wordt aangevuld met eivoer, kiemzaad, fruit en groenvoer.

Voor papegaaien is fabrieksmatige eivoer beschikbaar met een grove structuur en verrijkt met gedroogde insecten, gedroogde garnalen, rozenbottels, lijsterbessen en rozijnen.

Naast grit en kiezel wordt avi terra = bodemmineralen toegevoegd aan het voedsel aanbod.

Ook kan Koudijs mix worden gegeven.

Ara's hebben een lagere vochtopname dan zangvogels. Toch moet ook aan deze vogelsoorten vers drinkwater aangeboden worden. Bij toevoeging van vitamines aan het drinkwater moet de hoeveelheid drinkwater verdubbeld worden.

De vogels baden niet graag in open schalen. Ze kunnen dagelijks met een sproeier nat gespoten worden. Ook een fikse regenbui is een probaat middel.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Hahn's Dwergara's die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Deze vogelsoort mag gedurende 7 jaar als EK vogel ingezonden worden.

Deze Ara soort wordt ondergebracht in een tentoonstellingsvolière.

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten om gehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 9 mm.

De houder van een ongeringde vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Hahn's Dwergara niet verplicht.

Aankoop en Verkoop.

De aanschaf van Hahn's Dwergara's als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Hahn's Dwergara geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Wenselijk is ook om naast een controle op de sekse van de dieren, ook op ziektes te laten controleren door middel van een bloedafname.

De vogels laten testen op o.a. PBFD, PDD, Polyoma en Chlamydia.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Hahn's Dwergara's is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Bedenk daarbij wel dat in de broedtijd ook bij rustige vogels het contact tot een minimum moet worden beperkt, zeker waar het gaat om controle in het broedblok. Niet alleen de

fokker kan verwond raken maar ook de pop en de jongen kunnen worden mishandeld of gedood.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Hahn's Dwergara's enige kans van overleving hebben. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn-ethiek, en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door Harry Weitering, fokker van Ara'.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Links.

BirdLife International 2014. *Diopsittaca nobilis*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.3. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.linxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Nieuw Guinea Edelpapegaai

2021, versie 1.2

NBvV code L. 32.005.003

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiachtigen
Familie: Psittacidae
Geslacht: Eclectus

Soort: **Eclectus roratus polychloros**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn negen ondersoorten

Land van herkomst:

Australië; Indonesië; Papua Nieuw-Guinea; Solomon Eilanden

Oorspronkelijk biotoop:

Oerwoud tot secundair bos, mangrove en kokosplantages

Beschrijving vogel:

De Nieuw-Guinea Edelpapegaai heeft een grootte van 31 – 38 cm.
De man en pop zijn duidelijk verschillend van kleur.

De man:

De algemene lichaamskleur is groen.

De bovensnavel is geel, de ondersnavel zwart. De naakte oogring is lichtgrijs, de iris oranje met een zwarte pupil. De kop, nek, rug en stuit zijn groen. De hals, borst, buik en onderlichaam zijn groen. De flanken zijn rood.

De vleugeldekveren zijn groen. De buitenste vleugelpennen zijn blauw. De duimvleugels en vleugelboog zijn lichtblauw. De onderzijde van de vleugels is rood. De bovenzijde van de staart is groen met blauw en gele tekening. De onderzijde van de staart is zwart met een gele omzoming.

De poten en nagels zijn donkergrijs.

De pop:

De algemene lichaamskleur is rood.

De boven- en ondersnavel zijn zwart. De naakte oogring is donkergrijs, de iris is geelwit met een donkerrode pupil. De kopbevedering is rood. De rug en stuit zijn blauw.

De hals en borst zijn rood. De buik is kobaltblauw. De onderstaartdekveren zijn rood.

De vleugeldekveren zijn bruinrood. De buitenste vleugelpennen en de vleugelboog zijn blauw.

De staartpennen zijn rood met sterk rode uiteinden. De onderzijde van de staart is rood, de buitenste staartpennen zijn donkerder.

De poten en nagels zijn donkergrijs.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Edelpapegaaien staan op de CITES appendix II en op de Europese soortenlijst, bijlage B. In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES verordening.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern. LC ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de voliëre- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met voliëre- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Nieuw Guinea Edelpapegaai** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk en normaal gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte voliëre- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volièr- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen¹⁴ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart.

Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Nieuw Guinea Edelpapegaai lang in een goede gezondheid verkeren.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volièr- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Nieuw Guinea Edelpapegaai.

De Nieuw Guinea Edelpapegaaien worden bij voorkeur ondergebracht in een voor een groot gedeelte overdekte volièr van metaal of aluminium met daaraan gekoppeld een vorst en tochtvrij nachthok. Het gebruikte gaas moet van een zware kwaliteit zijn.

De hoogte van de volièr moet bij voorkeur twee meter zijn.

Bij voorkeur wordt één koppel in de volièr gehouden. Wil een koppel in de gelegenheid gesteld worden om normale en soort specifieke gedragingen te ontwikkelen dan moet de vloeroppervlakte toch wel tenminste 6 tot 8 m² bedragen. Tijdelijk kunnen daarin ook vliegende jongen bijgeplaatst worden. Poppen zullen gaan vechten, mannen bij elkaar houden heeft verder geen consequenties.

Worden vogels binnen gehouden in een vlucht dat moeten voorzieningen worden getroffen voor een goede beluchting waardoor de kwaliteit van de lucht zo optimaal mogelijk is.

De luchtvochtigheid is bij voorkeur gelijk aan de buitenlucht en zal gemiddeld zo'n 60 – 70% bedragen.

Het aantal lichturen binnen heeft een goede uitwerking op de ontwikkeling van de vogels.

Zeker tijdens het broedseizoen zijn de vogels 12 tot 14 lichturen nodig.

Dit aantal uren moet voor het broedseizoen al worden opgebouwd om de vogels in een optimale broedconditie te krijgen.

¹⁴ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Buiten het broedseizoen volstaat zeker bij het houden in een volière het natuurlijke dagritme aan lichturen. In de binnenkooi of binnenvolière moet het aantal lichturen ook in de winter minimaal 12 zijn.

Voorkomen moet worden dat de temperatuur in de volière of nachthok daalt onder de 5° C. Het kan dan ook wenselijk zijn dat het nachthok verwarmd kan worden tot zeker 15° C.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Nieuw Guinea Edelpapegaai is aanvullend onderstaand van toepassing:
Nieuw Guinea Edelpapegaaien zijn vogels met een rustig karakter. Het zijn intelligente vogels. Aan hen kan geleerd worden spraak na te bootsten.
Ze kunnen een krachtig geluid voortbrengen.

Het fokken met de Nieuw Guinea Edelpapegaai.

De Nieuw Guinea Edelpapegaaien zijn in het 4^e jaar broedrijp.
Het broedseizoen beslaat het gehele jaar. De vogels doen tot drie broedronden per seizoen.
Nieuw Guinea Edelpapegaaien zijn holtebroeders en dienen als nestkast te beschikken over een broedblok van 30 x 30 x 60 cm, met een invlieggat van 12 cm. Dit broedblok kan gemaakt zijn van 18 mm multiplex. Door deze dikte ontstaat een isolerende laag. De vogels maken niet zelf een nest. Onder in het broedblok kan een plaatje gelegd worden met een komvormige uitholling. Als nestmateriaal wordt een laagje houtkrullen van 5 cm. dikte gebruikt.

Gedurende de opfoktijd van de jongen kan dit een aantal keren worden verschoond

Er worden twee eieren gelegd die door de pop zelf worden uitgebroed.

De broedtijd is gemiddeld 28 dagen. Het uitkomstpercentage is 100%

De jongen worden door de ouders zelf gevoerd.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer. In deze periode kan het verschil tussen man en pop al worden waargenomen.

Na 116 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg, NBvV, februari 1976, blz. 52 e.v.

Parkieten Sociëteit 1989, no.11, blz. 332 e.v.

Parkieten Sociëteit 1998, no.9, blz.262 e.v.

Parkieten Sociëteit, 2002, no.2, blz. 57 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er sinds 1984 succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

Voor papegaaien is fabrieksmatige eivoer beschikbaar met een grove structuur en verrijkt met gedroogde insecten, gedroogde garnalen, rozenbottels, lijsterbessen en rozijnen.

Naast grit, kalk, en kiezel wordt avi terra = bodem mineralen toegevoegd aan het voedsel aanbod.

Vitamine A wordt in poedervorm verstrekt ten behoeve van het verhogen van de weerstand. Edelpapegaaien hebben een lagere vocht opname dan zangvogels. Toch moet ook aan deze vogelsoorten vers drinkwater aangeboden worden..

De vogels hebben continu de beschikking over badwater. Dit wordt in open schalen in de volière gezet Dit kan eventueel vervangen worden door een wekelijkse douche beurt.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Nieuw Guinea Edelpapegaaien die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Deze vogelsoort mag gedurende 7 jaar als EK vogel ingezonden worden.

De vogels worden tentoongesteld in volières..

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten om gehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 6 - 7 mm.

De houder van een ongeringde vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Nieuw Guinea Edelpapegaai niet verplicht.

Aankoop en Verkoop.

De aanschaf van Nieuw Guinea Edelpapegaaien als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Nieuw Guinea Edelpapegaai geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Wenselijk is ook om naast een controle op de sekse van de dieren, ook op ziektes te laten controleren door middel van een bloedafname.

De vogels laten testen op o.a. PBF, PDD, Polyoma en Chlamydia.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Nieuw Guinea Edelpapegaaien is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. In de literatuur wordt aangegeven dat deze vogelsoort stevig kan bijten en daardoor gevaarlijk zou kunnen zijn. Voorwaarde is dan dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Nieuw Guinea Edelpapegaaien enige kans van overleving hebben. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door E. de Moor, fokker van Edelpapegaaien.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, isbn 978 1408130346

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Links.

BirdLife International 2012. *Eclectus roratus*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.3. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

www.akala.nl

Bijlage A

Huisvestingsmatrix voor vogels uit de cluster 6c.

Papegaaien

Grootte van de vogel	Jaarcyclus	Huisvesting systeem	Aantal vogels
	Rustperiode	Buitenvolière met nachthok Buitenvlucht met nachthok Binnen volièrè Binnen vlucht Inclusief broedblokken die ook gebruikt worden als slaapnesten Vluchtkooi 120 x 100 x 80 cm.	
	Voorbereiding broedseizoen	Het aanbrengen van nestkastjes of broedblokken in de volièrè, vlucht of nachthok.	
	Broedseizoen	Nestgelegenheid in vluchten, volièrès en aangebouwde nachthokken.	
	Rustperiode Incl. ruiperiode	In volièrè, vlucht of vluchtkooi	
Vogels tot 23 cm.	Voorbereiding deelname aan evenementen	Kooi 120 x 100 x 80 cm. of kleine volièrè	
	Deelname aan tijdelijke evenementen	Voorgeschreven Tentoonstellingskooi – of volièrè	
	Rustperiode	Zie start matrix	

Papegaaien worden gehouden in volièrès en vluchten met, bij voorkeur, een aangebouwd nachthok.

Ter voorbereiding op de deelname aan een tijdelijke tentoonstelling worden de kleine vogels tot ca. 23 cm. ondergebracht in grote kooien,

De grote soorten in binnenhuis opgestelde kleine volièrès.